

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR

Hodnocení rizik

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zpracoval:

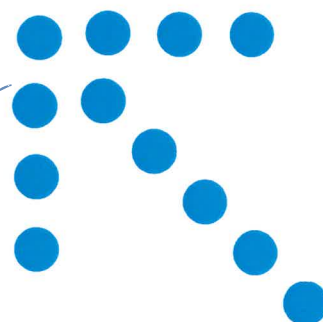
Odbor bezpečnosti, 10400

Předkládá:

Mgr. Pavel Vyroubal, bezpečnostní ředitel

Schvaluje:

Ing. Jan Kroupa, generální ředitel

2016

Hodnocení rizik

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

zpracované v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

V Praze dne 6. 11. 2015
Č.j.: 21593/2015 – 10400

I. ÚVOD

1. Obecně

Podle § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), je povinností zaměstnavatele vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) a přijímáním opatření k prevenci rizik.

Prevenčí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je, nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Zaměstnavatel je povinen vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň BOZP, zejména stav technické prevence a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek a dodržet stanovené metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů.

Nelze-li rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno.

S riziky, s jejich vyhodnocením a s opatřením na ochranu před těmito riziky je zaměstnavatel povinen seznamovat zaměstnance.

Toto hodnocení rizik se týká činností provozovaných Středisky správy a údržby dálnic (dále jen „SSÚD“) a Střediskem mostních provizorií.

2. Hodnocení míry rizika

Míra rizika je vyjádřena četností nebo pravděpodobností vzniku nebezpečné události a předpokládanou závažností negativního důsledku.

Hodnocení četnosti nebo pravděpodobnosti vzniku nebezpečné události je prováděno ve třech stupních:

- a) **vysoce nepravděpodobný** – vznik události je téměř vyloučen,
- b) **nepravděpodobný** - vznik události se nepředpokládá, ale není během delšího období (životnosti systému, apod.) vyloučen,
- c) **pravděpodobný** – vznik události lze během určitého časového období očekávat nebo se s určitou četností pravidelně či nepravidelně opakuje.

Hodnocení předpokládané závažnosti negativního důsledku nebezpečné události je prováděno ve třech stupních:

- 1) **mírně škodlivé** – bez následků pro člověka (lze očekávat jen drobné poranění s následkem pracovní neschopnosti do tří dnů) a pro systém (případně jen se zanedbatelnou škodou),
- 2) **škodlivé** – při události lze očekávat vznik úrazu s následkem pracovní neschopnosti delší než tři dny, případně škodu menšího rozsahu,
- 3) **extrémně škodlivé** – při události není vyloučen vznik závažného úrazu (smrtného, hromadného, s následkem hospitalizace delší než 5 dnů) nebo škody velkého rozsahu.

Míra rizika je kombinace pravděpodobnosti nebo četnosti vzniku nebezpečné události a předpokládané závažnosti negativního důsledku této události. Hodnocení míry rizika je prováděno podle následující tabulky:

Předpokládané důsledky			Mírně škodlivé 1	Škodlivé 2	Extra škodlivé 3
Vznik události	Vysoce nepravděpodobný	a	Zanedbatelné riziko	Přijatelné riziko	Mírné riziko
	Nepravděpodobný	b	Přijatelné riziko	Mírné riziko	Značné riziko
	Pravděpodobný	c	Mírné riziko	Značné riziko	Nepřijatelné riziko

3. Definice jednotlivých stupňů rizika

Zanedbatelné riziko – systém je naprosto bezpečný, zbytkové riziko, při běžném provozu neznamená prakticky žádné nebezpečí pro obsluhu ani systém, není třeba přijímat žádná opatření.

Přijatelné riziko – vyhovující stav, kdy lze riziko považovat za přijatelné a není třeba přijímat další opatření. V případě obsluhy tohoto systému kvalifikovaným zaměstnancem (poučeným, zaškoleným apod.) při dodržení návodu výrobce či předpisu provozovatele lze předpokládat, že riziko vyplývající z provozování systému nepřekročí všeobecně přijatelné, zdraví ani systém ohrožující meze. Případná opatření proto spočívají především v zajištění obsluhy zařízení kvalifikovanými zaměstnanci, dodržování předepsaných postupů, návodů výrobce, předpisů provozovatele apod.

Mírné riziko – riziko již nelze považovat za přijatelné a musí být zredukováno, avšak s ohledem na co nejnižší vynaložené náklady. Opatření musí být zavedena v určitém časovém termínu. Systém je možno provozovat obsluhou řádně zaškolenou, s potřebnými znalostmi, pravidelně ověřovanými zkouškou apod. Obsluha musí být seznámena se všemi hrozícími riziky a tam, kde je to potřebné, musí používat odpovídající osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen „OOPP“). Doporučuje se připravovat další opatření, která by hrozící rizika snížila a umožnila je znovu přehodnotit.

Značné riziko – stav systému je nutno považovat již za nebezpečný. Je třeba neprodleně zahájit činnost vedoucí k takovým úpravám systému (a to i za cenu vynaložení značných finančních prostředků), které hrozící rizika sníží a umožní je znovu přehodnotit. V případě nezbytnosti provozování tohoto systému je nutno jej omezit na nejmenší možnou míru s tím, že musí být všestranně zajištěn, např. tím, že bude obsluhován vysoce kvalifikovaným zaměstnancem seznámeným se všemi riziky a vybaveným všemi dostupnými prostředky vedoucími ke snížení hrozícího rizika, pokud možno pod dozorem jiného vysoce kvalifikovaného zaměstnance apod.

Nepřijatelné riziko – stav systému, který neumožňuje jeho provozování v žádném případě. Případný dosavadní provoz je nutno okamžitě zastavit. Systém je třeba nahradit jiným systémem s přijatelnými hodnotami rizika. Není-li to možné, potom je třeba nahradit ty části systému, které jsou vlastním zdrojem rizika, případně systém zcela zrekonstruovat.

4. Opatření ke snížení nebo odstranění rizika

Jestliže v hodnocení systému existuje nebezpečí, které vyvolává ohrožení s vyšším rizikem než je riziko přijatelné, je třeba předpokládat, že může dojít ke zranění nebo škodě, pokud nebudou přijata žádná bezpečnostní opatření. V případě, kdy je zjištěno riziko vyšší než je riziko přijatelné, je třeba navrhnout opatření k jeho úplnému odstranění nebo k jeho snížení.

Úplně lze riziko odstranit tehdy, jestliže se odstraní nebezpečí (např. nebezpečná chemická látka se nahradí jinou – neškodnou), nebo se odstraní ohrožení (např. se vyloučí přítomnost osob v nebezpečném prostoru).

Rizika se přednostně snižují konstrukčním a projektovým řešením. Jestliže se tímto řešením nedosáhne požadované úrovně bezpečnosti, navrhuje se použití bezpečnostních zařízení a opatření kolektivní ochrany (např. zábradlí jako ochrana zaměstnanců proti pádu). Jestli ani tato ochrana není dostačující nebo proveditelná, pokračuje se ochranou individuální (např. bezpečnostní stroj jako ochrana zaměstnance proti pádu) a organizačními opatřeními. Zůstatková rizika se řeší bezpečnostními instrukcemi, místními provozními předpisy, novými pracovními postupy a školením zaměstnanců.

5. Provádění hodnocení rizik

Hodnocení rizik se doporučuje provádět vždy, jestliže se změní podmínky, které by mohly ovlivnit působení nebezpečí na pracovišti, nebo ohrožení zaměstnanců, tzn. např.:

- při každé změně pracovního programu (postupu, technologie apod.),
- při každé změně pracovního prostředí (práce na mýtných branách, v tunelu apod.),
- při změně pracovních předpisů a ostatních předpisů k zajištění BOZP,
- při zavedení nového pracovního režimu (snížení počtu zaměstnanců, změna směnného režimu apod.),
- při instalaci nových pracovních prostředků (strojů, zařízení apod.),
- při změně požadavků na kvalifikaci zaměstnanců nebo při výměně osazenstva (obsluhy),
- na základě vyhodnocení důsledku havárie či mimořádného stavu.

Kromě výše uvedených případů se doporučuje provádět hodnocení rizik opakovaně, nejméně jednou za tři roky.

6. Využívání evidence rizik

Systém slouží zejména vedoucím zaměstnancům, kteří mají podle zákoníku práce za povinnost pravidelně seznamovat své podřízené s právními a ostatními předpisy k zajištění BOZP a s rizikem jejich práce, s jejich vyhodnocením a s opatřeními na ochranu před těmito riziky.

Systém je rovněž možné využívat při provádění vstupních školení BOZP nových zaměstnanců a také k plnění ustanovení §101 odst. 3 zákoníku práce, které ukládá zaměstnancům dvou a více zaměstnavatelů, kteří plní úkoly na jednom pracovišti, vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením.

V případě, že činnosti na dálnicích a silnicích budou takové, že nastane povinnost zřídit koordinátora BOZP dle zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek BOZP, ve znění pozdějších předpisů, bude tento dokument jedním z podkladů pro zpracování plánu BOZP, pro činnosti při přípravě stavby i při realizaci stavby. Tuto problematiku řeší Směrnice GR č. 7/2008 – aplikace zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek BOZP – zavedení institutu stavebního koordinátora BOZP.

Tento materiál musí být uložen na vhodném místě tak, aby zaměstnanci měli kdykoliv možnost s hodnocením rizik se seznámit a případně uplatňovat své připomínky tak, aby při příští aktualizaci byly poznatky do systému zapracovány.

II. HODNOCENÍ RIZIK OHROŽENÍ ZDRAVÍ ZAMĚŠTNANCŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH ZDROJŮ RIZIK

Zdroje rizik:

1. Práce spojené s údržbou dálnic/silnic první třídy za provozu	7
2. Používání speciálních strojů jako jsou nakladače, dozery, autojeřáby apod.	10
3. Nákladní vozidla pro dopravu různého materiálu	11
4. Údržba a opravy vozidel	11
5. Čištění a mytí vozidel	12
6. Rampy opravárenské, mycí a prohlídkové	13
7. Pracovní (montážní) jámy	13
8. Nákladní vozidlo – lanový nosič kontejneru	14
9. Pásové dopravníky	14
10. Zásobníky sypkých hmot	15
11. Používání vysokozdvížného motorového vozíku	15
12. Ruční elektrické a pneumatické nářadí	16
13. Elektrický proud	17
14. Akumulátorovny	18
15. Ruční mechanické nářadí	19
16. Práce s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky	20
17. Jednoduché a dvojité žebříky	20
18. Manipulační práce s břemeny a materiálem, skladování	21
19. Nebezpečné chemické látky, nátěrové hmoty, ředidla a rozpouštědla, provádění natěračských prací	22
20. Práce se živici	23
21. Ropné látky (benzín, nafta, benzen, petrolej, lehké a těžké oleje, mazut ředěné asfalty a asfalt, laky, emulze, mazací oleje, vazelíny, tuky, konzervační prostředky, obráběcí kapaliny, toluen aj.)	23
22. Řetězové motorové pily, křovinořezy	24
23. Travní sekačky pojízdné – ručně vedené a se sedícím řidičem	25
24. Strojní zařízení dílen	26
25. Působení hluku	30
26. Vliv osvětlení	31
27. Provozování tlakových nádob – el. ohříváčů teplé vody (bojlerů)	31
28. Pracoviště, podlahy a komunikace – pohyb osob	31
29. Práce v boxu nanášení a sušení (středisko mostních provizorií)	32
30. Práce v tryskacím boxu (středisko mostních provizorií)	33
31. Práce v metalizačním boxu (středisko mostních provizorií)	33
32. Práce s mostní prohlížečkou (středisko mostních provizorií)	34
33. Práce s nastřelovací pistolí (středisko mostních provizorií)	35
34. Svařování a řezání plamenem	35
35. Svařování elektrickým proudem	36
36. Skladování tlakových lahví	37
37. Tlakové lahve v pojízdných dílnách	37
38. Práce v kancelářích	37
39. Práce se zobrazovacími jednotkami	38

1. PRÁCE SPOJENÉ S ÚDRŽBOU DÁLNIC/SILNIC PRVNÍ TŘÍDY (DÁLE JEN „D/S“) ZA PROVOZU

a) používání nákladních vozidel, signálních vozíků, silničních strojů a mechanismů při údržbě D/S za provozu

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• náraz vozidla uživatele D/S na vozidlo, signální vozík, stroj, mechanizační prostředek použitých k úkolům spojených se zajištěním sjízdnosti a údržbou D/S,	3 c	nepřijatelné riziko
• přejetí zaměstnance nebo jiné osoby při výkonu uvedené pracovní činnosti,	3 c	nepřijatelné riziko
• zasažení zaměstnance pracovním zařízením stroje,	2 a	přijatelné riziko
• nežádoucí rozjetí a následné přejetí zaměstnance nebo jiné osoby,	3 a	mírné riziko
• převrácení vozidla resp. převržení stroje po ztrátě stability,	3 a	mírné riziko
• náraz na překážku,	1 c	mírné riziko
• sjetí mimo vozovku,	2 c	značné riziko
• ohrožení osob a uživatelů dálnic při couvání a otáčení,	3 b	značné riziko
• pád materiálu na zaměstnance,	2 c	značné riziko
• pád a uklouznutí zaměstnance ze stroje, vozidla, korby, sklápěčky apod.,	1 c	mírné riziko
• zasažení zaměstnance nebezpečnou látkou, emulzí, horkým asfaltem, obalovanou drtí, popálení,	3 b	značné riziko
• nebezpečí kontaktu zaměstnance s nebezpečnou látkou při prvotním zásahu u autohavárií.	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • Všechny osoby pohybující se po dálnicích a silnicích za provozu musí splňovat podmínky zdravotní způsobilosti dle směrnice GR „Plnění požadavků zdravotní způsobilosti“: <ul style="list-style-type: none"> - vstupní lékařské prohlídky, - periodické lékařské prohlídky, - kategorizace - působení škodlivých faktorů; • odborná způsobilost – platné školení ke zdokonalování odborné způsobilosti k řízení dopravních prostředků a jiných zařízení, • dodržování ustanovení směrnice GR „Pravidla bezpečnosti práce na dálnicích a silnicích“ tj. zejména: <ul style="list-style-type: none"> - používání výstražné světelné signalizace, - používání předepsaných výstražných oděvů s vysokou viditelností, - funkční telekomunikační spojení s dispečinkem SSÚD/S, popř. mobilní spojení, • <u>D zajištění pracoviště v místě krátkodobé uzavírky jízdního pruhu pomocí 3 mobilních signalizačních vozíků s instalací dopravní značky povolené rychlosti (100 km/h, 80 km/h) - viz platná příručka „Označování pracovních míst na dálnicích a rychlostních silnicích mobilními prostředky“ + doplňky,</u> • dodržování technologických postupů a provozních směrnic, • organizovat práce spojené s letní údržbou pokud možno na dobu mimo dopravní špičku, • při provádění činností spojených s mýtem dodržovat Provozní řád mýtných a kontrolních stanic, • při provádění prací v tunelu se postupuje dle provozní dokumentace tunelů, • zajistit řádný technický stav a vybavení vozidel a strojů pro provádění činností spojených s údržbou D/S (např. v zimě používání kvalitních zimních pneumatik apod.), • vyloučení přítomnosti osob v dráze pohybujícího stroje, • používání zvukové signalizace pro upozornění osob, aby se vzdálily z nebezpečného prostoru stroje, • při couvání vždy použít zvukové signalizace, • správná technika jízdy, jízda jen se zařazenou rychlostí, • soustředěnost obsluhy stroje a zajištění dobrého výhledu z kabiny stroje, • dodržování dostatečných rozestupů mezi více stroji a mechanismy tak, aby se vzájemně neohrožovaly, • stanovení signalizace a vzájemných dorozumívacích znamení, 		

• včasné opuštění nebezpečného prostoru případně včasné opuštění kabiny stroje,
• zajištění stroje proti nežádoucímu pohybu,
• zajištění, aby nikdo nemohl být při otvírání bočnic resp. zadního čela nákladního vozu jimi ani materiálem zasažen - stát mimo prostor možného ohrožení,
• dodržování zákazu vylézání na sklopenou korbu, části vozidla a stroje – uvolňování ulpěné drti, směsi, kameniva apod. z korby provádět vhodným nářadím s prodlouženou násadou,
• udržování stupadel, schůdků, žebříků v bezpečném stavu bez nášlapků bláta, mastnot, námraz apod.
• bezpečné odstraňování závad stroje v souladu s návodem výrobce,
• používání předepsaných OOPP dle směrnice GŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ (rukavice, brýle, vhodný oděv, pracovní obuv s pevnou podrážkou aj.),
• dodržování pracovních postupů tak, aby zaměstnanec SSÚD/S, pokud není chráněn speciálními oděvy, nepřišel do kontaktu s nebezpečnou látkou.

b) manuální práce související s úklidem D/S, údržbou krajnic, příkopů, ničení plevelů, odstraňování vzrostlých porostů (hodnocení rizik při používání motorových řetězových pil – viz samostatný zdroj rizika)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• Zachycení zaměstnance a jeho sražení vozidlem uživatele D/S,	3 c	nepřijatelné riziko
• zasažení zaměstnance odmrštěným předmětem, kamenem apod.,	3 c	nepřijatelné riziko
• pořezání rukou, píchnutí, odřené,	1 c	mírné riziko
• nebezpečí uklouznutí na strmých svazích při likvidaci vzrostlých porostů,	1 c	mírné riziko
• ohrožení působením nebezpečných chemických látek používaných při ničení plevelů,	2 c	značné riziko
• přetížení a namožení těla zaměstnance v důsledku zvedání, přemísťování a manipulace s břemenem nadměrné hmotnosti nebo chybného způsobu manipulace,	1 c	mírné riziko
• při práci s ručním nářadím úder do ruky, přimáčknutí, otlaky, zhmožděniny podlitiny, při nežádoucím kontaktu nářadí s rukou pracovníka,	1 c	mírné riziko
• zranění úderem a pádem nářadí působící kinetickou energií – zasažení další osoby zdržující se v nebezpečné blízkosti,	1 c	mírné riziko
• nebezpečí klíšťové encefalitidy a žloutenky při letní údržbě D a likvidaci uhynulé zvěře.	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • všechny osoby pohybující se po dálnicích a silnicích za provozu musí splňovat podmínky zdravotní způsobilosti dle směrnice GŘ „Plnění požadavků zdravotní způsobilosti“: <ul style="list-style-type: none"> - vstupní lékařské prohlídky, - periodické lékařské prohlídky, - kategorizace - působení škodlivých faktorů; • dodržování ustanovení směrnice GŘ „Pravidla bezpečnosti práce na dálnicích a silnicích“ tj. zejména: <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zákaz provádění uvedených prací osamoceně, - používání výstražné světelné signalizace, - používání předepsaných výstražných oděvů s vysokou viditelností; • dodržování technologických postupů a provozních směrnic, • organizovat práce spojené s letní údržbou zejména s úklidem D/S pokud možno na dobu mimo dopravní špičku, • při provádění činností spojených s mýtem dodržovat Provozní řád mýtných a kontrolních stanic, • při provádění prací v tunelu se postupuje dle provozní dokumentace tunelů, • dodržování zákazu zdržovat se v pásmu možného nežádoucího pohybu břemene a pod břemenem, • správné způsoby manipulace s břemeny a materiálem, zajištění pevného uchopení břemene využitím uchopovacích otvorů, držadel apod., • kontrola stavu břemene, případně zabezpečení poškozeného břemene před zahájením ruční manipulace, 		

• používání předepsaných OOPP dle směrnice GŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ (rukavice, brýle, vhodný oděv, pracovní obuv s pevnou a protiskluzovou podrážkou aj.),
• břemeno držet blízko těla, zvedání neprovádět trhavými pohyby a pokud možno bez ohnutých zad,
• dodržování hmotnostních limitů,
• v případě manipulace s břemenem více zaměstnanci zajistit pohybové koordinace řízením manipulačních prací určeným zaměstnancem.
• používání vhodného druhu typu, velikosti nářadí; dodržování zákazu používání poškozeného nářadí; udržování dostatečné vzdálenosti mezi pracovníky; zajištění přiměřeného pracovního prostoru;
• podrobit se očkování proti encefalitidě a žloutence dle Směrnice GŘ „Plnění požadavků zdravotní způsobilosti“

c) práce v tunelu – údržba a opravy zařízení, čištění stěn tunelu, čištění štěrbinového žlabu tlakovou vodou

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• Náraz vozidla uživatele D/S na vozidlo, signální vozík, stroj, mechanizační prostředek použitých k úkolům spojených se zajištěním sjízdnosti a údržbou D/S v tunelu,	3 c	nepřijatelné riziko
• zachycení zaměstnance nebo jiné osoby při výkonu uvedené pracovní činnosti projíždějícím vozidlem a přimáčknutí na stěnu tunelu,	3 c	nepřijatelné riziko
• pád z pracovní plošiny při práci na zařízení tunelu,	2 a	přijatelné riziko
• zasažení zaměstnance pracovním zařízením stroje,	2 a	přijatelné riziko
• nežádoucí rozjetí a následné přejetí zaměstnance nebo jiné osoby,	2 a	přijatelné riziko
• převrácení vozidla resp. převržení stroje po ztrátě stability,	3 a	značné riziko
• náraz na překážku,	1 c	mírné riziko
• náraz na stěnu tunelu,	2 c	značné riziko
• ohrožení zaměstnanců, osob a uživatelů dálnic při couvání a otáčení,	3 a	značné riziko
• pád materiálu na zaměstnance,	3 b	značné riziko
• pád a uklouznutí zaměstnance ze stroje, vozidla, korby, sklápěčky apod.,	2 c	značné riziko
• zasažení zaměstnance tlakovou vodou,	2 c	značné riziko
• nebezpečí kontaktu zaměstnance s nebezpečnou látkou při prvotním zásahu u autohavárií,	3 b	značné riziko
• popálení nebo poškození zdraví škodlivými zplodinami při požáru v tunelu.	3 c	nepřijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • všechny osoby pohybující se po dálnicích a silnicích v tunelu za provozu musí splňovat podmínky zdravotní způsobilosti dle směrnice GŘ „Plnění požadavků zdravotní způsobilosti“: <ul style="list-style-type: none"> - vstupní lékařské prohlídky, - periodické lékařské prohlídky, - kategorizace - působení škodlivých faktorů; • odborná způsobilost – platné školení ke zdokonalování odborné způsobilosti k řízení dopravních prostředků a jiných zařízení, • dodržování ustanovení směrnice GŘ „Pravidla bezpečnosti práce na dálnicích a silnicích“ tj. zejména: <ul style="list-style-type: none"> - používání výstražné světelné signalizace, - používání předepsaných výstražných oděvů s vysokou viditelností, - funkční telekomunikační spojení s dispečinkem SSÚD, popř. mobilní spojení; • vyloučení provozu v celé tunelové trubě a stažení dopravy do jedné tunelové trouby, • zajištění pracoviště v místě krátkodobé uzavírky jízdního pruhu podle dokumentu „Schémata pro krátkodobé značení v tunelech na dálnicích (mobilní značení – vozíky)“ pomocí proměnného dopravního značení (PDZ) a zařízení předběžné výstrahy - mobilních signalizačních vozíků s instalací dopravní značky povolené rychlosti (100 km/h, 80 km/h) s pojízdnou uzavírkovou tabulí (výstražný vozík velký), • upozornění na práce v tunelu před tunelem pomocí ZPI, • dodržování technologických postupů a provozních směrnic, 		

• dodržování předpisu TP 154 Provoz, správa a údržba tunelů pozemních komunikací,
• organizovat práce spojené s pravidelnou povinnou údržbou na dobu mimo dopravní špičku,
• při provádění prací v tunelu se postupuje dle provozní dokumentace tunelů,
• zajistit řádný technický stav a vybavení vozidel a strojů pro provádění činností spojených s údržbou D/S (např. v zimě používání kvalitních zimních pneumatik apod.),
• vyloučení přítomnosti osob v dráze pohybujícího stroje,
• používání zvukové signalizace pro upozornění osob, aby se vzdálili z nebezpečného prostoru stroje,
• při couvání vždy použít zvukové signalizace,
• správná technika jízdy, jízda jen se zařazenou rychlostí,
• soustředěnost obsluhy stroje a zajištění dobrého výhledu z kabiny stroje,
• dodržování dostatečných rozestupů mezi více stroji a mechanismy tak, aby se vzájemně neohrožovaly,
• stanovení signalizace a vzájemných dorozumívacích znamení,
• včasné opuštění nebezpečného prostoru případně včasné opuštění kabiny stroje,
• zajištění stroje proti nežádoucímu pohybu,
• zajištění, aby nikdo nemohl být při otvírání bočnic resp. zadního čela nákladního vozu jimi ani materiálem zasažen - stát mimo prostor možného ohrožení,
• dodržování zákazu vylézání na sklopenou korbu, části vozidla a stroje – uvolňování ulpěné drti, směsi, kameniva apod. z korby provádět vhodným náradím s prodlouženou násadou,
• udržování stupadel, schůdků, žebříků v bezpečném stavu bez nášlapků bláta, mastnot, námraz apod.,
• bezpečné odstraňování závad stroje v souladu s návodem výrobce,
• používání předepsaných OOPP dle směrnice GR „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ (rukavice, brýle, vhodný oděv, pracovní obuv s pevnou podrážkou aj.),
• dodržování pracovních postupů tak, aby zaměstnanec SSÚD/S, pokud není chráněn speciálními oděvy, nepřišel do kontaktu s nebezpečnou látkou.

2. POUŽÍVÁNÍ SPECIÁLNÍCH STROJŮ JAKO JSOU NAKLADAČE, DOZERY, AUTOJEŘÁBY APOD.

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• přejetí zaměstnance nebo jiné osoby při výkonu pracovní činnosti,	3 c	nepřijatelné riziko
• zasažení zaměstnance pracovním zařízením,	2 c	značné riziko
• nežádoucí rozjetí stroje a následné přejetí zaměstnance nebo jiné osoby,	3 c	nepřijatelné riziko
• převržení stroje po ztrátě stability,	2 a	přijatelné riziko
• nepřipustné zatížení ramene/konstrukce jeřábu nad povolenou mez – ztráta stability, převrácení, pád,	2 c	značné riziko
• působení „havarijního větru“ – ohrožení stability a převrácení jeřábu,	1 c	mírné riziko
• pád materiálu zavěšeného na háku jeřábu,	1 c	mírné riziko
• úraz el. proudem při provádění prací v ochranném pásmu venkovního vedení VN.	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• vyloučení přítomnosti osob v dráze pohybujícího stroje,		
• včasné opuštění nebezpečného prostoru případně včasné opuštění kabiny stroje,		
• používání zvukové signalizace pro upozornění osob, aby se vzdálili z nebezpečného prostoru stroje zejména při couvání vždy použít zvukové signalizace,		
• soustředěnost obsluhy stroje a zajištění dobrého výhledu z kabiny stroje,		
• zajištění stroje proti nežádoucímu pohybu,		
• bezpečné odstraňování závad stroje v souladu s návodem výrobce,		
• správná technika jízdy, jízda jen se zařazenou rychlostí,		
• úprava a soustavná údržba místa práce stroje,		

• označení hran výkopů v min. vzdálenosti 1,5 m od jeho hrany,
• správné ovládání autojeřábu a správná činnost jeřábníka (dodržování bezpečných vzdáleností, nevyřazování z funkce bezpečnostních a pojistných zařízení, brzd, přetěžovacích pojistek/ventilů); zajištění stability autojeřábu v průběhu práce,
• označení překážek v dopravní komunikaci,
• před rozdělením práce zkontrolovat, zda se uvažované práce nebudou provádět v ochranném pásmu venkovního vedení VN,
• v případě provádění prací v ochranném pásmu venkovního vedení VN zajistit vypnutí, popřípadě dozor nad bezpečností práce tohoto pracoviště,
• před započítím práce zkontroluje strojník (jeřábník) pracoviště, není-li v dosahu venkovní vedení VN,
• všechny jeřáby musí být vybaveny funkční, dobře slyšitelnou signalizací k indikaci blízkosti VN.

3. NÁKLADNÍ VOZIDLA PRO DOPRAVU RŮZNÉHO MATERIÁLU

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• sjetí vozidla mimo dopravní zpevněnou komunikaci s následkem jeho převržení,	2 b	mírné riziko
• náraz vozidla na překážku,	1 b	příjatelné riziko
• zachycení, přiražení a sražení osoby vozidlem,	3 b	značné riziko
• způsobení si zranění při sestupování z kabiny nebo ložné plochy vozidla,	1 c	mírné riziko
• zasažení zaměstnance materiálem a předměty při otevření bočnic a zadního čela vozidla,	2 c	značné riziko
• dopravní nehody.	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• dodržování pravidel silničního provozu,		
• dodržování ustanovení místního dopravního řádu,		
• úprava a údržba dopravních komunikací, vyznačení nebezpečných míst v blízkosti svahů, výkopů a jam, v blízkosti srázů vytváření a údržba ochranných valů,		
• správný způsob řízení, dodržování rychlosti stanovené dopravním řádem a na pozemních komunikacích stanovené pravidly silničního provozu a dopravními značkami,		
• při couvání vždy použít zvukovou signalizaci,		
• nezdržovat se za couvajícím vozidlem, před vstupem na dopravní komunikaci se řádně rozhlédnout,		
• zajištění odstaveného vozidla proti jeho nežádoucímu rozjetí,		
• pro výstup a sestup na vozidlo používat žebříku nebo jiné rovnocenné zařízení (schůdky apod.),		
• při vystupování a sestupování z kabiny vozidla dbát zvýšené opatrnosti, zejména v době nepříznivých klimatických podmínek,		
• při otvírání bočnic stát bokem tak, aby zaměstnanec nebyl zasažen padajícím materiálem,		
• dodržování pravidel silničního provozu a bezpečnostních přestávek,		
• řádné zajištění zvednutého vozidla nebo jeho části (např. korby) proti pádu pomocí pevných dostatečně únosných zařízení (zvedáků) a vzpěr.		

4. ÚDRŽBA A OPRAVY VOZIDEL

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád zvednutého vozidla nebo jeho části např. demontovaného dílu, agregátu, přiražení končetin, hlavy a jiných částí těla,	2 a	příjatelné riziko
• přejetí, přitlačení zaměstnance opravovaným vozidlem,	3 a	mírné riziko
• přiražení končetiny popř. jiné části těla při otevírání a zavírání krytů vozidla,	1 c	mírné riziko
• přejetí, přitlačení osoby vozidlem při jeho tažení nebo tlačení za účelem	2 c	značné riziko

nastartování (roztahování vlečením),		
<ul style="list-style-type: none"> • zasažení očí, obličeje úlomkem materiálu při nárazu, odsekávání součástí, drobnou částicí barvy, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • naražení ruky, poranění kloubů o část vozidla ve stísněném prostoru, sklouznutí náradí, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • potřísnění nebo zasažení očí kyselinou nebo jinou látkou (hydroxid sodný, elektrolyt, brzdové kapaliny, chladicí směsi, směsi do ostříkovačů) – poleptání nechráněných částí těla (obličeje, očí, rukou) 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zasažení nebo popálení el. výbojem, el. obloukem při manipulaci s autobaterií nebo (+) vývodu od autobaterie (např. startér, alternátor). 	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • zajištění zvednutého vozidla a jeho části proti pádu a jinému nežádoucímu pohybu a zajištění stability vozidla, jeho částí např. podepřením vozidla podpěrami, stojany, kozami apod. spolehlivými prostředky (nikoliv vratkými předměty, cihlami apod.), 		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákazu manipulace s ovládacími prvky vozidla bez předchozích opatření, které vyloučí nežádoucí pohyb vozidla a jeho částí, 		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákazu manipulace pod nezajištěnou korbou, odklopenou kabinou apod., • dodržování zákazu oprav naložených vozidel, u nichž není zajištěna stabilita, • provádění kontrol spodku vozidla jen při vypnutém motoru vozidla, • dodržování zákazu ruční manipulace s ovládacím zařízením opravovaného vozidla 		
<ul style="list-style-type: none"> • (táhly, vidlicemi, západkami, pojistnými zařízeními apod.), 		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákazu manipulace s automatickou nebo servořízením ovládanou převodovkou vozidla bez předchozího opatření, které vyloučí nežádoucí pohyb vozidla, 		
<ul style="list-style-type: none"> • zajištění opravovaného vozidla proti nežádoucímu, samovolnému pohybu, 		
<ul style="list-style-type: none"> • automatické zajištění krytu motoru v otevřené poloze, 		
<ul style="list-style-type: none"> • startování vozidla pomocí dalšího vozidla provádět na dostatečně dlouhé a přehledné trase, 		
<ul style="list-style-type: none"> • kontroly a seřizování za chodu provádět jen v nezbytných případech za zvýšené opatrnosti a soustředění, 		
<ul style="list-style-type: none"> • správná volba pracovního postupu, 		
<ul style="list-style-type: none"> • při přípravě elektrolytu přidávat pevný hydroxid do vody, nikdy ne opačně! Pro přípravu používat nádoby z oceli, polyethylenu nebo jiných vhodných plastických hmot (nesmí být používány nádoby pozinkované, poolověné, pocínované a poměděné, včetně nádob z těchto kovů); vypnutí nabíječky došlo-li k potřísnění nebo ke znečištění kontaktů akumulátoru kyselinou, zvýšená pozornost a soustředěnost 		
<ul style="list-style-type: none"> • opatrná manipulace s kovovým náradím v blízkosti pólových vývodů akumulátoru; vyloučení dotyku s živými částmi rozdílné polarity nebo živými částmi proti zemi nezapojování článků na napětí vyšší než bezpečné, 		
<ul style="list-style-type: none"> • používání OOPP dle SGŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“. 		

5. ČIŠTĚNÍ A MYTÍ VOZIDEL

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • uklouznutí a pád po znečištěném, mastném a mokřím povrchu mycí rampy a v jejím okolí, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zranění očí, zranění osob při zasažení čistící kapalinou kapalinou, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zranění očí, obličeje tryskajícím paprskem čistící látky (proudem kapalinou, páry) o vysokém tlaku a jemnými částicemi uvolněných z čištěných ploch 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • pohmoždění různých částí těla, opaření horkou vodou, udeření hadicí pod tlakem. 	2 b	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • odstranění nečistot, vhodná pracovní obuv, zvýšená opatrnost zaměstnanců, 		
<ul style="list-style-type: none"> • stříkání provádět směrem mimo oblast přítomnosti dalších osob a to i odrazem proudu kapaliny od plochy 		

čištěného vozidla,
<ul style="list-style-type: none"> správné držení hadice nebo trysky, dodržování zákazu pokládat pistoli, koncovku tlakové hadice na zem (terén, podlahu), používání vysokotlakých čističů (WAP) v souladu s návodem k použití, používání OOPP v souladu se SGŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“.

6. RAMPY OPRAVÁRENSKÉ, MYCÍ A PROHLÍDKOVÉ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> pád vozidla po sjetí z rampy a zranění řidiče, 	3 a	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> sjetí z rampy smykem zabrzděného vozidla, 	3 a	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> pád osoby z rampy. 	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> opatření rampy na nájezdu vodíci lištami, opatření konce neprůjezdné rampy zarážkami, sklon rampy cca max. 14°, protiskluzová úprava nájezdové šikmé části rampy, volné okraje rampy vyšší než 0,5m zajistit zábradlím (slouží-li rampa také pro pěší), zajištění (levé přední) části nájezdové rampy sloužící k sestupu řidiče z vozidla zábradlím a schůdky pro sestup z rampy, vyločení zbytečného vstupování na rampu. 		

7. PRACOVNÍ (MONTÁŽNÍ) JÁMY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> pád osoby do pracovní jámy, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> uklouznutí a pád zaměstnance na podlaze pracovní jámy, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> obtěžující účinky, přiotrávení výfukovými plyny, páry provozních kapalin těžších než vzduch, 	2 b	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> požár, výbuch hořlavých kapalin, pohonných hmot, 	3 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> pád náradí a předmětů při opravách v jámě a nad jámou na zaměstnance v jámě, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> spadnutí drobných částic z opravovaného vozidla do oka zaměstnance, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> přejetí, sražení osoby pohybem vozidla. 	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> dodržování zákazu vstupovat do vyznačeného pásma okolo pracovní jámy, zabezpečení nepoužívané kryty (zakrytím) nebo ohrazením (sklopným, snímatelným, přenosným apod. zábradlím), dodržování zákazu překračovat a přeskakovat jámu, vhodné stavební provedení podlahy, zabránění tvoření kaluží kapalin, včasné čištění a úklid podlah, dodržování zákazu vypouštět provozní kapalinu do jámy; vypouštění olejů a jiných provozních kapalin jen do těsných nádob, včasné odstraňování úkapů a čištění podlahy jámy, zajištění odsávání a větrání pracovní jámy, dodržování zákazu kouření a zacházení s otevřeným ohněm v pracovní jámě a v jejím okolí, při svařování dodržovat podmínky stanovené v příkazu ke svařování (viz ČSN 05 0601), provedení el. instalace v předepsaném krytování, odkládání předmětů do výklenků ve stěnách jámy, 		

• používat OOPP dle SGŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“,
• omezení provádění prací nad sebou,
• zajištění opravovaného vozidla proti pohybu,
• dodržování zákazu zdržování se v jámě v době při startování a odjezdu vozidla,
• v blízkosti jámy umístit značky „Nebezpečí pádu“ a vyznačit v ní zakázané činnosti.

8. NÁKLADNÍ VOZIDLO – LANOVÝ NOSIČ KONTEJNERU

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• samovolný, nežádoucí pád kontejneru, přiražení, přimáčknutí, přitlačení, rozdrčení osoby,	3 b	nepřijatelné riziko
• vysmeknutí kontejneru z vodících kladek, poškození nakládacího zařízení,	1 b	mírné riziko
• zranění rukou nebo uklouznutí při obtížném připojování lan,	1 c	mírné riziko
• pád osoby z kontejneru,	2 b	mírné riziko
• přejetí, přiražení osoby při couvání vozidla.	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• vyloučení přítomnosti osoby v blízkosti vozidla (4 m od vozidla na obě strany a 6 m za vozidlem), a to při celém procesu skládání a nakládání kontejneru,		
• k zabránění zaboření kontejneru na málo únosný terén použít podklady, přičemž podkládání provádět zásadně z boční strany při zvýšené pozornosti,		
• dodržování zákazu skládání a nakládání kontejneru na svažitém, nerovném, neúnosném a nezpevněném terénu,		
• kontrola zajištění kontejneru,		
• vyloučení vstupu osob do nebezpečné blízkosti kontejneru v případě poruchy v průběhu nakládání např. zůstane-li kontejner nebo korba v poloze, z níž jej nelze bezpečně naložit ani složit (např. při poruše lana, závěsného háku na kontejneru, při vysmeknutí kontejneru z vodících kladek, při poruše hydraulické hadice),		
• dodržování zákazu odstraňovat poruchu jen řidičem,		
• preventivní údržba všech mechanismů, pravidelná kontrola stavu tažných lan, včasná výměna opotřebovaných a poškozených lan (vyměňují se vždy obě lana),		
• při zvedání sklopného rámu udržet sklon rámu menší než sklon kontejneru,		
• dodržení rovnoběžnosti kontejneru s osou vozidla,		
• dodržování zákazu vstupu do kontejneru umístěného na vozidle a přepravy osob v kontejneru,		
• vyloučení přítomnosti osoby v ohroženém prostoru za vozidlem a mezi couvajícím vozidlem a kontejnerem,		
• používání OOPP zejména ochranných rukavic při manipulaci s lany,		
• dodržovat zákazy a příkazy uvedené na bezpečnostních tabulkách stroje.		

9. PÁSOVÉ DOPRAVNÍKY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zasažení zaměstnance dopravníkem, vtažení a jeho navinutí na dopravní pás,	3 c	nepřijatelné riziko
• zachycení zaměstnance provádějící obsluhu a údržbu v místě pohonných, vratných nebo napínacích válců	3 c	nepřijatelné riziko
• přitlačení nebo vtažení končetiny s následným zraněním,	1 b	značné riziko
• pád materiálu z dopravníku a zasažení osoby pohybující se pod dopravníkem,	1 b	značné riziko
• roztržení dopravního pásu s následkem ohrožení zdraví zaměstnance,	1 c	mírné riziko

• zakopnutí a pád na pohybující se dopravní pás nebo jeho konstrukci.	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• Dodržovat provozní dokumentace zabývající se provozováním pásových dopravníků,		
• funkční vypínací zařízení instalované podél dopravního pásu (STOP lanka) a jejich pravidelná kontrola,		
• pravidelná kontrola osového vedení dopravních pásů,		
• ochrana zaměstnanců v místě přístupných točivých částí pohonných, vratných a napínacích válců dopravníků pomocí ochranných krytů,		
• zajištění stability dopravníků,		
• pravidelná kontrola spojů dopravníků,		
• udržování pochozích lávek podél dopravníků v bezpečném stavu,		
• zabránění přeplňování dopravníků,		
• v místě dopravních a pochozích cest instalace záchytných sítí a jejich pravidelné čištění,		
• zajištění řádného osvětlení v době snížené viditelnosti a za tmy,		
• instalace vhodných výstražných tabulek s upozorněním na nebezpečí.		

10. ZÁSObNÍKY SYPKÝCH HMOT

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zasypaní zaměstnance v zásobníku skladovaným materiálem s následkem úrazu, poškození zdraví nebo udušení,	3 c	nepřijatelné riziko
• zranění zaměstnance materiálem při uvolňování ucpaného uzávěru zásobníku,	2 c	značné riziko
• zachycení zaměstnance točivými částmi zařízení zásobníku,	2 c	značné riziko
• nadýchání se jemných částic prachu skladovaného materiálu,	2 b	mírné riziko
• nebezpečí pádu z výšky při obsluze a údržbě zásobníku,	3 c	nepřijatelné riziko
• úraz způsobený neudržováním pořádku v místě zásobníku.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• dodržování provozní dokumentaci týkající se provozu zásobníků sypkých hmot zejména při vstupu do zásobníku důsledně dodržovat předem pro tento účel zpracovaný technologický postup,		
• zajistit obsluhu zásobníku kvalifikovanou osobou,		
• zákaz svévolně vstupovat do zásobníku (vstup do zásobníku zajistit proti svévolnému vstupu uzamčením),		
• nepřepřeházet zásobník nebo jej plnit jinak, než stanoví výrobce,		
• instalace ochranných krytů točivých částí zásobníků,		
• dodržovat zákaz čištění, opravy, seřizování nebo mazání funkčních a pohyblivých částí zásobníků za provozu zásobníku,		
• nevyřazovat z činností bezpečnostní a dorozumívací zařízení,		
• dodržovat zákaz týkající se uvolňování výsypu materiálu vypouštěcím otvorem ručním rozrušováním,		
• při práci zásobníku používat OOPP specifikované v technologické postupu včetně respirátoru,		
• dbát na údržbu pochozích a obslužných lávek a instalaci zábradlí 1,1 m vysokého,		
• v prostoru zásobníku udržovat pořádek,		
• dodržovat zákazy a příkazy uvedené na bezpečnostních tabulkách.		

11. POUŽÍVÁNÍ VYSOKOZDVIŽNÉHO MOTOROVÉHO VOZÍKU

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• přejetí, sražení, přiražení zaměstnance vozíkem,	3 b	značné riziko

• pád břemene z vozíku na zaměstnance,	2 c	značné riziko
• převrácení vysokozdvizného vozíku s ohrožením zaměstnanců skladu,	3 c	nepřijatelné riziko
• pád osoby obsluhující vozík z vozíku při nastupování a vystupování,	1 c	mírné riziko
• nebezpečí požáru,	3 b	značné riziko
• nebezpečí výbuchu propan-butanového pohonu vozíku.	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• řízení vysokozdvizného vozíku je povoleno pouze zaměstnancům, kteří byli řádně opakovaně proškoleni s obsluhou,		
• k jízdě a manipulaci musí být použito pouze vozíku bez závad, o čemž se musí řidič před uvedením vozíku do chodu přesvědčit,		
• je zakázána nepřiměřená rychlost, rychlost musí být uzpůsobena stavu komunikačních prostor a prováděné činnosti a musí být taková, aby umožnila bezpečné plynulé zastavení bez ohrožení zaměstnanců,		
• dodržovat zákaz seskakovat nebo naskakovat za jízdy,		
• řidič musí mít neustále volný výhled na cestu a musí dodržovat zásady pojezdu odpovídající pravidlům silničního provozu,		
• nosnost uvedená výrobcem nesmí být překročena, je zakázáno přetěžovat vozík,		
• náklad musí být vhodně uložen a dostatečně zajištěn,		
• při manipulaci s břemenem ve zdvižené poloze se musí ovladače řízení a brzdění ovládat jemně a citlivě,		
• při jízdě je povinnost používat ochrannou přilbu, pokud není obsluha vozíku technickým způsobem ochráněna před případným padajícím břemenem,		
• vozíky musí mít dostatečnou stabilitu,		
• důležitý je bezpečný stav dopravních cest a komunikačních systémů, zajištění dobré viditelnosti, snadné zatáčení a musí se vyhýbat úzkým průchodům příp. nízkým stropům,		
• jestliže je vozík ponechán bez dozoru, musí být zvedací prostředek zcela spuštěn na podlahu, ovladače uvedeny do neutrální polohy, přívod energie přerušen, parkovací brzda zatažena a vozík zajištěn proti jakémukoliv neoprávněnému použití (vyjmutí klíčku se zapalovací skříňky),		
• musí být prováděna pravidelná údržba vozíků a dodržen plánovaný postup revizí vozíků,		
• při řízení motorového vozíku je zakázáno kouřit,		
• v případě vozíku se spalovacím motorem nesnímat uzávěr palivové nádrže ani nedoplňovat benzín do nádrže při běžícím motoru, dále je-li motor horký a v blízkosti otevřeného ohně, při doplňování paliva nekouřit, dbát na to, aby nedošlo k rozlítí paliva, při doplnění benzínu nádržku uzavřít spolehlivě víkem,		
• zabránit úniku paliva,		
• v případě pohonu plynem se může výměna tlakové láhve s propan-butanovou náplní provádět pouze vně objektů a to jen bezpečným způsobem stanoveným výrobcem.		

12. RUČNÍ ELEKTRICKÉ A PNEUMATICKÉ NÁŘADÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• poranění ruky v případě „zakousnutí“ (zaseknutí) nebo prasknutí vrtáku,	2 c	značné riziko
• vyklouznutí nářadí z ruky, sjetí a sesmeknutí nářadí s následným zraněním obsluhy,	2 c	značné riziko
• zachycení oděvu, vlasů, rukavic na rotující nástroj (nejčastěji vrták, rotující upínací součásti broušících, leštících, hladících kotoučů apod.),	2 c	značné riziko
• pořezání rotujícím nástrojem (vrtákem, kotoučem, pilovým kotoučem) při styku ruky s nástrojem nebo při nežádoucím uvedení do chodu,	2 c	značné riziko
• zranění očí a obličeje odlétajícími částmi opracovávaných materiálů elektrickými nebo pneumatickými bruskami vrtačkami, bouracími kladivy apod.,	2 c	značné riziko
• zasažení hadic při použití nářadí s pohonem pomocí stlačeného vzduchu,	2 c	značné riziko
• ohrožení zaměstnance padajícím materiálem při práci s bouracími kladivy	2 c	značné riziko

nad hlavou či rameny,		
• nebezpečí úrazu při práci s elektrickým nebo pneumatickým nářadím prováděné ze žebříku,	2 c	značné riziko
• zranění končetin o okolní pevné překážky.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• maximální soustředěnost při používání elektrického a pneumatického nářadí, je-li osoba nesoustředěna nebo unavena nesmí s nářadím pracovat,		
• před použitím nářadí pečlivě zkontrolovat, zda nejsou poškozené kryty nebo jiné části nářadí, zkontrolovat všechny pohyblivé části, které mohou ovlivnit správnou funkci nářadí,		
• připravenost obsluhy na zaseknutí vrtáku ať již je vrtačka vybavena bezpečnostní spojkou či nikoliv,		
• funkčnost vypínače nářadí tak, aby vypnul nářadí okamžitě po sejmutí ruky obsluhy z jeho tlačítka,		
• používat nářadí jen pro práce a účely pro které je určeno, nářadí nepřetěžovat a nepůsobit nadměrnou silou,		
• výměnu nástrojů a opravu el. nářadí provádět zásadně po odpojení od sítě,		
• udržování rukojetí v suchém a čistém stavu,		
• vrták do čelistového sklíčidla spolehlivě upevnit pomocí kličky, a to řádným utažením ve všech třech polohách,		
• používáním ostrého vrtáku nepřetěžovat vrtačku,		
• při velkém kroutícím momentu se musí při ručním vrtání používat větší vrtačky s řádně upevněným držadlem,		
• zaměstnanec pracující s ručním el. nebo pneumatickým nářadím musí použít vhodné ustrojení bez volně vylajících částí a odložit náramkové hodinky (nebezpečné je držet nářadí při práci v rukavicích),		
• kontrola spojů potrubí a hadic u pohonu nářadí pomocí stlačeného vzduchu,		
• dodržovat zákaz přenášení nářadí zapojeného do sítě s prstem na vypínači,		
• při zapojování vidlice do zásuvky se přesvědčit, zda je spínač vypnutý a zda není zajištěno aretační tlačítko,		
• nepřiblížovat ruku do nebezpečné blízkosti pohybujícího se nástroje a zabránit styku ruky s nástrojem,		
• dodržovat zákaz zastavovat rotující vřeteno nebo vrták rukou a rukou odstraňovat třísky a odpad,		
• nářadí přenášet uchopením za část, která je k tomu určena,		
• používání brýlí, příp. obličejových štítů k ochraně očí popř. obličeje před odlétnutými úlomky, třískami, drobnými částicemi řezaného, vrtaného nebo broušeného materiálu a brousícího nebo řezacího kotouče zejména u brusek a kotoučových pil,		
• omezení práce s nářadím nad hlavou a ze žebříků (pouze jednoduché práce),		
• práce ve výšce provádět z bezpečných konstrukcí, při práci s bouracími kladivy vždy používat ochrannou přilbu,		
• nářadí a nástroje používat v prostorech, kde obsluha může zaujmout při práci bezpečnou polohu.		

13. ELEKTRICKÝ PROUD

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• dotyk osob (zpravidla nahodilý) s živými částmi (tj. přímý dotyk s částmi, které jsou pod napětím nebo s částmi, které se staly živými následkem špatných podmínek, zvláště jako výsledek poškození izolace (nepřímý dotyk), chybějící nulování, zemnění, neodpovídající stupeň ochrany před dotykem (nahodilým, neúmyslným, svévolným), vadné funkce el. výstroje apod.,	3 c	nepřijatelné riziko
• dotyk potrubí, kovových konstrukcí s el. vodiči při manipulaci přemístování materiálu v blízkosti venkovního vedení el. proudu zejména pomocí jeřábu,	2 c	značné riziko
• záměna (přehození) fázového a ochranného vodiče při neodborném připojení přívodního kabelu,	3 a	mírné riziko
• neodborná oprava přívodního kabelu,	2 c	mírné riziko

• použití prodlužovacího kabelu bez ochranného vodiče,	3 c	nepřijatelné riziko
• poškození kabelu způsobené vytahováním přívodního kabelu ze zásuvky,	2 c	značné riziko
• porušení izolace připojených pohyblivých přívodů (prodření, proseknutí a jiné poškození izolace),	2 c	značné riziko
• úraz el. proudem při použití el. ručního nářadí z důvodů výše uvedených se zvýšeným rizikem způsobený tím že zaměstnanec na nářadí působí silou, takže jeho svaly jsou předpjaty a styk s vodivými částmi je obzvláště dobrý,	2 c	značné riziko
• při zasažení el. proudem může dojít následně navíc k pádu zaměstnance z výšky, žebříku apod.	2 c	značné riziko

Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení

• udržování el. zařízení v bezpečném stavu – dodržování lhůt pravidelných revizí el. zařízení včetně ručního el. nářadí a el. spotřebičů,
• pravidelný odborný dohled pověřeným elektrikářem (prohlídky, měření zemního odporu, měření izolačního odporu, měření přechodového odporu ochranného vodiče apod.),
• odborné provádění oprav el. zařízení a přívodních vedení osobou s el. kvalifikací a to jen po odpojení od sítě,
• odborné připojování a opravy el. připojovacích vedení osobou s el. kvalifikací,
• zabránění neodborných zásahů do el. zařízení včetně ručního el. nářadí a el. spotřebičů,
• dodržování zákazu resp. dodržování podmínek pro práce v blízkosti el. vedení,
• dodržování zákazu odstraňování zábran a krytů,
• zabránění otvírání přístupů k el. částem rozvodu (rozvodných skříní) a ponechávání v otevřené poloze,
• používání el. rozvaděčů s proudovými chrániči,
• spoje odlehčovat od tahu, prodlužovací kabely připojovat s ochranným vodičem a nepřerušovanou ochranou, ochranný vodič musí být o něco delší, aby při vytržení byl přerušen jako poslední,
• respektování barevného označení vodičů,
• šetrné zacházení s přívodními a prodlužovacími kabely,
• dbát na zabránění mechanickému poškození el. kabelů, používat ochranu proti mechanickému poškození,
• nepoužívání elektromechanického nářadí určeného pro ochranu nulováním nebo zemněním pro práci a použití v mokru nebo na kovových konstrukcích,
• provádění kontroly el. nářadí, přípojných vedení a el. spotřebičů před zahájením prací ve směně a v průběhu směny, v případě poruchy zajistit odbornou opravu osobou s el. kvalifikací,
• nepoužívání poškozeného nářadí, které nelze vypínačem zapnout a vypnout,
• nepoužívání poškozených a odborně nekontrolovaných přívodních kabelů,
• ruční el. nářadí nepřenášet za přívodní kabel,
• neprovádět vytahování vidlice ze zásuvky tahem za kabel,
• přívodní kabel nesmí vést přes ostré hrany zařízení a konstrukcí,
• pohyblivý přívod el. proudu vést vždy od ručního el. nářadí dozadu,
• po ukončení práce s el. nářadím vždy vytáhnou vidlici ze zásuvky,
• práce s el. ručním nářadím provádět přednostně z bezpečných pracovních plošin s vyloučením možného pádu z výšky (dodržovat zákaz používání el. sbíjecího kladiva nebo el. řetězové pily ze žebříku).

14. AKUMULÁTOROVNY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• exploze,	3 b	značné riziko
• popálení,	2 c	nepřijatelné riziko
• úraz elektrickým proudem,	1 c	mírné riziko
• škodlivé plyny, páry, aerosoly,	1 c	mírné riziko

• poleptání chemikáliemi.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• dodržovat místní provozní předpis a návod výrobce,		
• k zabránění exploze směsi vodík-vzduch provádět předepsané větrání akumulátorovny,		
• olovené akumulátorové baterie neumisťovat, neprovozovat a neudržovat ve společném prostoru s alkalickými akumulátorovými bateriemi,		
• v akumulátorovně používat oděv s antistatickou úpravou,		
• instalace, rekonstrukce a výměnu vadných článků provádět zaměstnanci vyškolenými výrobcem,		
• dodržovat zákaz vylévání elektrolytu do odpadních vod nebo volné přírody,		
• v akumulátorovně je zakázáno jíst, pít, kouřit a používat otevřeného ohně,		
• zajistit ochranu před nebezpečným dotykem,		
• provést uzemnění dle předpisů a návodu výrobce,		
• před obsluhou nebo prací na akumulátorech se seznámit s vyvěšenými zásadami první pomoci při zasažení elektrolytem, se zásadami pro likvidaci havárie článku a s předpisy výrobce, jakož i s umístěním lékárničky a umyvadla s tekoucí vodou,		
• po potřísnění kyselinou provést okamžité omytí zasaženého místa tekoucí vodou min. 10 min. a zasažené oči ještě vypláchnout např. borovou vodou,		
• pro dolévání elektrolytu nebo destilované vody používat speciálních nádob,		
• při likvidaci rozlitého elektrolytu pomocí ekologických sorbentů se řídit návodem výrobce,		
• řídit se bezpečnostními značkami, dodržovat příkazy a nařízení,		
• používat OOPP v souladu s SGR „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“.		

15. RUČNÍ MECHANICKÉ NÁŘADÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• sečné, řezné, tržné rány, zhmožděny, podlitiny apod. při nežádoucím kontaktu nářadí s rukou,	2 c	značné riziko
• úrazy očí odlétnuvší střepinou, drobnou částicí, úlomkem apod.,	2 c	značné riziko
• vyklouznutí nářadí z rukou,	2 c	značné riziko
• zasažení zaměstnanců uvolněným nástrojem (uvolnění nebo zlomení násady),	2 c	značné riziko
• zranění osoby způsobené pádem nářadí z výšky,	2 c	značné riziko
• odřeny a zhmožděny rukou při práci s nářadím ve stísněném prostoru,	2 c	značné riziko
• zasažení zaměstnance zdržujícího se v nebezpečné blízkosti nářadím (např. lopatou nebo krumpáčem).	2 b	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• dostatečná praxe a zručnost při používání ručního nářadí, soustředěnost při práci,		
• používání vhodného druhu a typu nářadí,		
• dodržování zákazu poškozeného nářadí,		
• při pracovních činnostech, kdy hrozí nebezpečí ohrožení zraku používat ochranné brýle nebo obličejové štíty,		
• pevné uchycení násady, zajištění proti uvolnění klíny apod.,		
• bezpečné provedení a úprava úchopové části nářadí (bez prasklin),		
• pokud možno vyloučení práce s nářadím nad hlavou vhodným způsobem zvyšováním místa práce,		
• při práci se sečným nářadím směřovat nářadí od těla zaměstnance,		
• dodržování zákazu používání šroubováku jako sekáče nebo páčidla,		
• dodržování zákazu používat roztažených a poškozených klíčů k povolování a dotahování šroubů,		
• neukládat nářadí do blízkosti volných okrajů podlah lešení, zvýšených pracovišť apod.,		
• zajišťování nářadí proti pádu používáním brašen, poutek apod. při práci ve výšce,		

- při práci s ručním náradím udržovat dostatečnou vzdálenost mezi zaměstnanci.

16. PRÁCE S NEBEZPEČÍM PÁDU Z VÝŠKY NEBO DO HLOUBKY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• nebezpečí pádu zaměstnance z výšky a do volné hloubky z konstrukčních prvků stavby	1 b	přijatelné riziko
• pád zaměstnance do šachty, prohlubně, jámy, ze schodiště apod.	1 b	přijatelné riziko
• pád ze žebříků – viz zdroj rizika – „Jednoduché a dvojité žebříky“.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné školení zaměstnanců k pracím s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, • provádění lékařských prohlídek, • plnění kvalifikačních předpokladů – jeřábníků, vazačů, obsluha betonářského čerpadla, lešenářů apod., • kolektivní zajištění pracoviště s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky (zábradlí, záchytné konstrukce, zábrany apod.), • zabránění zaměstnancům vylézání, pobyt a přecházení po konstrukčních prvcích bez osobního zajištění proti pádu, • dodržování zákazu práce při rychlosti větru nad 0,8 m/sec na zavěšených pomocných konstrukcích a na žebřících nad 5 m výšky práce a při použití osobního zajištění, v ostatních případech při rychlosti větru nad 10,7m/sec, dohlednosti menší jak 30 m a teplotě prostředí nižší jak – 10°C, • kolektivní zajištění šachet, vstupů, schodišť, otvorů, prohlubní a jam, • řádné osvětlení pracoviště, • odstraňování sněhu a námrazy, • používání ochranných přileb. 		

17. JEDNODUCHÉ A DVOJITÉ ŽEBŘÍKY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád žebříku i se zaměstnancem po ztrátě stability,	1 b	přijatelné riziko
• pád osoby ze žebříku při vystupování nebo sestupování z důvodu nepozornosti,	1 c	mírné riziko
• pád osoby ze žebříku při vystupování, sestupování a práci ze žebříku v důsledku nadměrného vychýlení žebříku, při postavení žebříku na nerovný terén a při přetížení a nerovnoměrném zatížení žebříku,	1 c	mírné riziko
• nedokonalé zajištění stability hliníkových žebříků s malou hmotností,	1 c	mírné riziko
• převrácení žebříku jinou osobou, projíždějícím vozidlem apod.,	3 c	nepřijatelné riziko
• prasknutí, zlomení příčle dřevěných žebříků s následným pádem zaměstnance,	1 c	mírné riziko
• rozjetí postranic a pád dvojitého žebříku.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • při používání žebříků dbát vysoké pozornosti, • žebřičky používat jen pro krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití jednoduchého náradí, • udržovat žebřičky v řádném technickém stavu, • při používání žebříků musí být dodržovány tyto zásady: <ul style="list-style-type: none"> - nepoužívat poškozené žebřičky, - nepracovat nad sebou a nevystupovat nesestupovat po žebřičku současně s více osobami, - nebezpečně a nadměrně se vyklánět (tj. vychylovat těžiště těla) mimo osu žebřičku, - nevynášet a nesnášet břemeno o hmotnosti vyšší jak 20 kg, - nepracovat na jednoduchém žebřičku ve vzdálenosti chodidel blíže než 0,8 m od jeho konce a na 		

<p>dvojitým žebříku blíže než 0,5 m od jeho konce,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevstupovat na žebřík s poškozenou a nevhodnou a znečištěnou obuví, s dlouhými tkaničkami apod.;
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zákaz nebezpečného vyklánění ze žebříku do strany a také práce zaměstnance příliš blízko horního konce žebříku, kdy dochází ke snížení stability žebříku,
<ul style="list-style-type: none"> • zajistit žebřík proti posunutí, bočnímu vychýlení, zvrácení a rozevření dvojitého žebříku,
<ul style="list-style-type: none"> • horní konec žebříku spolehlivě opřít popř. žebřík připevnit k pevné konstrukci,
<ul style="list-style-type: none"> • zajištění použití dostatečně dlouhého žebříku tak, aby žebřík používaný pro výstup přesahoval výstupní úroveň (podlahu, plošinu) o 1,1 m (přesah mohou nahradit pevná madla nebo části konstrukce, za kterou se lze spolehlivě uchopit),
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat sklon postavení jednoduchého žebříku 2,5 : 1,
<ul style="list-style-type: none"> • při práci na žebříku, kdy zaměstnanec je chodidly ve větší výšce jak 5 m, používat osobní zajištění proti pádu a za přítomnosti další osoby,
<ul style="list-style-type: none"> • před každým použitím žebříku provádět vizuální prohlídky žebříku,
<ul style="list-style-type: none"> • zajistit pravidelné odborné prohlídky a zkoušky žebříků,
<ul style="list-style-type: none"> • nepřetěžovat žebříky,
<ul style="list-style-type: none"> • nepoužívat žebříky jako pochozí cestu ve vodorovné rovině,
<ul style="list-style-type: none"> • žebříky řádně skladovat,
<ul style="list-style-type: none"> • u dvojitých žebříků dbát na plnou funkci zajištění žebříku proti rozevření (zajišťovací řetízky).

18. MANIPULAČNÍ PRÁCE S BŘEMENY A MATERIÁLEM, SKLADOVÁNÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • pád břemene na zaměstnance, zasažení zaměstnance padajícím břemenem nebo pohybujícím se břemenem, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • přiražení rukou, nohou břemenem ke konstrukci, k okolním předmětům, k ložné ploše vozidla apod., 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • vysmeknutí břemene z rukou, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • ztráta soudržnosti a rozpadnutí břemene s následným zasažením zaměstnance, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zřícení hranice kusového materiálu po ztrátě stability a zasažení zaměstnance v důsledku nedostatečného zajištění proti sesuvu, rozvalení apod., 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • pád zaměstnance z hranice kusového materiálu, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • pořezání rukou, píchnutí, odření, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • provádění manipulačních prací v prostorově stísněných podmínkách, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • přetížení a namožení těla zaměstnance v důsledku zvedání, přemísťování a manipulace s břemeny nadměrné hmotnosti nebo chybného způsobu manipulace, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • poškození páteře při dlouhodobějším zvedání a manipulaci s břemeny v nevhodné poloze poranění kloubů prudkým nekoordinovaným pohybem. 	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákazu zdržovat se v pásmu možného nežádoucího pohybu břemene a pod břemenem, 		
<ul style="list-style-type: none"> • správné způsoby manipulace s břemeny a materiálem, zajištění pevného uchopení břemene využitím uchopovacích otvorů, držadel apod., 		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování zákazu narušovat stabilitu hranice, např. nevytahovat předměty a prvky zespod nebo ze strany hranice, 		
<ul style="list-style-type: none"> • kontrola stavu břemene, případně zabezpečení poškozeného břemene před zahájením ruční manipulace, 		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zákaz vystupovat nebo šplhat po hranicích, po navršeném materiálu apod., 		

<ul style="list-style-type: none"> • ukládat materiál na zpevněný, urovnaný, únosný a rovný podklad, zabránění jednostrannému naklonění hranice, • dodržování max. hranice kusového materiálu pro ruční manipulaci 2 m – materiál s pravidelnými tvary, 1,5 m materiál s nepravidelnými tvary, • při ukládání břemene připravit předem podklady (použít podložek, prokladů o výšce min. 3 cm), • ukládání prvků na širší plochu, zajištění krajních prvků postavených na užší plochu proti převržení, • fixace materiálu na paletách, • úprava břemen, odstraňování hřebíků, ostrých hrotů, hran a jiných nebezpečných částí, • vyloučení manipulace s poškozenými obaly, s našťipnutými prkny apod., • používání ochranných rukavic, • zajištění dostatečného manipulačního prostoru, udržování pořádku, odklizení odpadu, • břemeno držet blízko těla, zvedání neprovádět trhavými pohyby a pokud možno bez ohnutých zad, • dodržování hmotnostních limitů – pro muže max. 50 kg, pro ženy max. 15 kg, • v případě manipulace s břemenem více zaměstnanci zajistit pohybové koordinace řízením manipulačních prací určeným zaměstnancem, • používat vhodných manipulačních pomůcek (pásů, popruhů, vodících lišt, manipulačních kleští, svěrek, přísavek podsvných válečků apod.).
---

19. NEBEZPEČNÉ CHEMICKÉ LÁTKY, NÁTĚROVÉ HMOTY, ŘEDIDLA A ROZPOUŠTĚDLA, PROVÁDĚNÍ NATĚRAČSKÝCH PRACÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • nebezpečné působení žíravín (kyselin a louhů) na pokožku, oči a sliznici s následujícími stupni poškození zdraví: <ul style="list-style-type: none"> - lehké podráždění spojené se zarudnutím, - silné podráždění spojené s dýchacími potížemi, - povrchové narušení pokožky nebo sliznic, - hluboké a rozsáhlé rozrušení pokožky nebo sliznice; 	2 b	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • vdechování výparů ředidel, rozpouštědel, tvrdidel, urychlovačů a jiných pomocných chemikálií, což může způsobit závratě, nevolnost, bolest hlavy, zvracení, zejména v uzavřených nebo nedostatečně větraných prostorech, 	2 b	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • vdechování aerosolů rozprašovacích ředidel, rozpouštědel prachu přimíchávaných plnidel, který vzniká při jejich rozmíchávání a jejich nepříznivé působení na sliznice a oči, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • ředidla a rozpouštědla odmašťují kůži, vysušují ji a tím snižují její odolnost, čímž se zvyšuje riziko kožních onemocnění a infekcí, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • alergické reakce vyskytující se u nejrůznějších látek, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • požár příp. exploze, zejména pokud se provádí natěračské a obdobné práce v uzavřených prostorech nedostatečně odvětrávaných s následkem popálení, 	3 b	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • působení kyseliny fluorovodíkové, jež je součástí mnoha čistících prostředků (při poškození zdraví touto kyselinou se dostavuje bolest teprve po několika hodinách, čímž chybí první varování a první pomoc se zpozdí – poškození pokožky bývají bolestivá, špatně se hojící a dlouhodobě viditelná). 	2 a	přijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • zdravotní způsobilost k práci s nebezpečnými chemickými látkami, provádění preventivních lékařských prohlídek, • provádění školení týkající se práce a manipulace s nebezpečnými chemickými látkami (součást pravidelného školení BOZP 1 × ročně), 		

<ul style="list-style-type: none"> • uchovávání látek v pevných nerozbitných, těsně uzavřených a stabilně uložených obalech, • respektovat označení a pokyny výrobců na obalech nebezpečných chemických látek jako např. „Nedýchat výpary“, „Jedovaté při vdechnutí“, „Pozor na potřísnění pokožky“, „pozor hořlavá kapalina“ (R věty), • dodržovat pokyny a informace uvedené v bezpečnostních listech nebezpečné chemické látky, • zabránění přímému kontaktu pokožky s nebezpečnými látkami tj. používat speciální rukavice a návleky, zástěry odolné proti ředidlům, kyselinám, louhům, rozpouštědlům a jiným nebezpečným chemickým látkám, • dodržování zásad osobní hygieny, po umytí ochrana pokožky ochranným krémem, • dodržování protipožárních zásad – vyloučení iniciace zdrojů ohně, odklizení odpadu s ohledem na možnost samovznícení apod., • zajištění větrání místnosti, kde se manipuluje s nebezpečnými látkami nebo zajištění dostatečné výměny vzduchu, • v případě alergických reakcí zaměstnanec dodržovat zákaz manipulace s nebezpečnou látkou, • při práci s produkty obsahujícími kyselinu fluorovodíkovou nutno proto již při pouhém podezření na možný kontakt vyhledat lékaře.
--

20. PRÁCE SE ŽIVICEMI

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • popálení horkou živicí (asfaltem) následkem zasažení nechráněné části těla vystříknutou živicí, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • vzplanutí živice a popálení zaměstnanec otevřeným ohněm v kotlích na tavení asfaltu. 	1 b	příjatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • zdravotní způsobilost, • používání OOPP k ochraně rukou, obličeje, očí a nechráněných částí těla, • horkou živicí ukládat na suché povrchy, • vyloučení přítomnosti nepovolaných osob v místě práce, • vyloučení přehřátí živice v kotlích a přidávání živice do kotle z hlediska nebezpečí vystříknutí, • řádný technický stav kotle, pravidelné prohlídky, poklop nad tavnou nádobou apod. 		

21. ROPNÉ LÁTKY (BENZÍN, NAFTA, BENZEN, PETROLEJ, LEHKÉ A TĚŽKÉ OLEJE, MAZUT ŘEDĚNÉ ASFALTY A ASFALT, LAKY, EMULZE, MAZACÍ OLEJE, VAZELÍNY, TUKY, KONZERVAČNÍ PROSTŘEDKY, OBRÁBĚCÍ KAPALINY, TOLUEN AJ.)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • intenzivní charakteristický biologický účinek na člověka - vyvolání přecitlivosti, dráždění až poškození pokožky a sliznice (pozor na zasažení očí), 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • některé látky mohou způsobit celkovou otravu při vdechování výparů, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • vyvolání podráždění, záněty a vyrážky při manipulaci s naftou a benzínem, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • nebezpečí rozpuštění pokožky v důsledku toho, že nafta i benzín odmašťuje pokožku, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • benzín působí narkoticky až mírně dráždivě, je-li v benzínu větší množství benzenu může dojít k poškození krevetvorby. 	1 c	mírné riziko

Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení
<ul style="list-style-type: none"> • zdravotní způsobilost, • nepřipustit k práci osoby trpící vážnými chorobami krve, pokožky, jater, dýchacího ústrojí, ženy v těhotenství, • přecitlivým osobám vůči ropným látkám práci s těmito produkty vůbec nepřidělovat, • omezit přímý kontakt s ropnou látkou zejména volbou vhodných pracovních postupů, • používat OOPP, • zajištění očisty pracovních oděvů, • dodržování zásad osobní hygieny, umožnit zaměstnancům umýt si znečištěné části pokožky i během směny, ruce a obličej před každým jídlem, • používat vhodné reparační masti, • nepoužívat ropné výrobky k čištění pokožky (používat jen k tomu určené a schválené druhy).

22. ŘETĚZOVÉ MOTOROVÉ PILY, KŘOVINOŘEZY

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád obsluhy při pohybu na nerovném a sklonitém ošetřovaném terénu,	1 c	mírné riziko
• pořezání, sečné rány způsobené řezným nástrojem,	2 c	značné riziko
• zasažení obsluhy nebo osoby v blízkosti tzv. bočním vrhem od rotujícího nástroje – odmrštěným kamenem nebo jiným předmětem,	3 c	nepříjemné riziko
• popálení, nemožnost rychlého uvolnění z upevněného křovinořezu v případě vzplanutí benzínu,	2 c	značné riziko
• pád káceného stromu nebo větví na obsluhu nebo na osobu v blízkosti práce,	1 c	mírné riziko
• vibrace přenášené na ruce,	1 c	mírné riziko
• bolesti paží, ramen popř. zad od práce s uvedenými stroji,	1 c	mírné riziko
• hlučnost.	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• plnění kvalifikačních opatření – platné oprávnění resp. zaškolení pro práci s uvedenými stroji, seznámení s návody k obsluze,		
• zajištění zdravotní způsobilosti,		
• prokazatelné seznámení s technologickým postupem pro práci s uvedenými stroji,		
• provedení prohlídky ošetřované plochy, pokud možno odstranění nebezpečných překážek, případně jejich označení, zabránění nežádoucího kontaktu řezného nástroje s pevnými překážkami,		
• dodržovat zákaz pracovat s uvedenými stroji za deště, na kluzkém terénu a při nedostatečném osvětlení,		
• používat obuv s protiskluzovou podešví,		
• seřizování ochranného krytu, kontroly pracovních nástrojů, čištění (odstraňování namotaného porostu apod.) provádět jen za vypnutého stavu,		
• při povolování a utahování šroubů pracovního nástroje používat blokovací zařízení,		
• stroje přenášet a přepravovat s namontovaným transportním krytem nástroje nebo řezný nástroj demontovat,		
• vyloučení cizích osob z ohroženého prostoru (zpravidla kruhová plocha o poloměru 5 – 15 m		
• nebo o poloměru dvojnásobné výšky káceného stromu), bezpečnou vzdálenost u křovinořezu stanovuje výrobce v návodu k obsluze,		
• funkční a správně osazený kryt nástroje,		
• správné seřízení spojky a volnoběhu,		

• při startování zajistit volný prostor pro řezný nástroj,
• kontrola stavu stroje v průběhu pracovní činnosti, zákaz používání stroje s poškozenými řeznými nástroji,
• s křovinořezem pracovat pouze v zavěšené poloze stroje na těle zaměstnance se správným nastavením popruhů dle postavy a tělesných rozměrů obsluhy křovinořezu, zajišťující stejnoměrné zatížení na obě ramena,
• správný postoj obsluhy při práci s křovinořezem, křovinořez držet oběma rukama a stát pevně s mírným rozkročením, (při vyžínání trávy travním kotoučem se křoviny vyřezávají kyvadlovým pohybem do stran, přičemž pohyb zprava doleva je vyřezávací a pohybem zleva doprava se vracíme k novému záběru),
• správný postoj obsluhy při práci s motorovou řetězovou pilou: pilu držet oběma rukama tak, aby palec levé ruky byl vždy pod rukojetí,
• funkční bezpečnostní spona (pojistka), její správné umístění – uprostřed hrudníku,
• u uvedených strojů s elektrickým pohonem zabránit poškození přírodního el. kabelu rotujícími nástroji,
• u uvedených strojů se spalovacím motorem nesnímat uzávěr palivové nádrže ani nedoplňovat
• benzín do nádrže při běžícím motoru, dále je-li motor horký a v blízkosti otevřeného ohně, při doplňování paliva nekouřit, dbát na to, aby nedošlo k rozlití paliva, při doplnění benzínu nádržku uzavřít spolehlivě víkem
• zabránit úniku paliva,
• správné provedení řezů pro usměrnění pádu stromu (provedení 2 řezů, z čehož jeden řez s vyříznutým klínem určuje směr pádu stromu),
• zákaz kácení stromů za silného větru a v době snížené viditelnosti,
• při odvětvování přemísťovat pilu podél kmene jen při volnoběhu, stojící strom se odvětvuje jen do výše prsou obsluhy,
• řádný technický stav pracovních řezných nástrojů (používat ostré nástroje s vhodným typem ozubení dle pokynů výrobce),
• dodržovat max. úhrnné doby práce s uvedenými stroji za směnu a pravidelné přerušování práce bezpečnostními přestávkami,
• používání OOPP stanovených návodem výrobce k obsluze a SGR „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ (mj. antivibračních rukavic, protišné obuvi a kalhot a protihlukových ochranných přileb nebo jinou ochranu sluchu).

23. TRAVNÍ SEKAČKY POJÍZDNÉ – RUČNĚ VEDENÉ A SE SEDÍCÍM ŘIDIČEM

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• úder, zasažení osoby v okolí sekačky odlétnutým a odmrštěným předmětem od rotujících pracovních nástrojů a nožů,	2 c	značné riziko
• pořezání, sečné rány nohou rotujícím nástrojem,	1 c	mírné riziko
• pád obsluhy,	2 c	značné riziko
• převržení sekačky,	2 c	značné riziko
• zasažení el. proudem při používání elektrických sekaček,	2 b	mírné riziko
• požár, vznícení benzínových par při používání sekaček se spalovacími motory s následkem popálení obsluhy,	3 b	značné riziko
• náraz samojízdné sekačky na pevnou překážku,	2 c	značné riziko
• zachycení rotující části sekačky o překážky v okolí pohybující se sekačky,	2 c	značné riziko
• působení vibrací na paže a ruce obsluhy u vedených sekaček,	1 c	mírné riziko
• působení vibrací na tělo obsluhy ze sedadla u sekaček se sedící obsluhou.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• plnění kvalifikačních opatření – platné oprávnění resp. zaškolení pro práci s uvedenými stroji, seznámení s návody k obsluze,		
• zajištění zdravotní způsobilosti,		

<ul style="list-style-type: none"> • prohlídka sečené plochy před zahájením práce a odstranění nežádoucích předmětů, které by mohly být vymrštěny rotujícím nástrojem nebo překážet při výkonu práce, • vyloučení přítomnosti osob v nebezpečném okruhu sekačky (podle typu sekačky 10 - 20 m), • nepoužívat poškozené a nadměrně opotřebované nože a řezací jednotky, • funkční ochranné kryty ve spodní části sekačky, • vhodné ustrojení obsluhy, používání OOPP podle SGR „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ (vhodné pracovní obuvi, kalhoty s dlouhými nohavicemi apod.), • dodržování zákazu provádění čištění a údržby za chodu sekačky, překlápění a nadzvedávání sekačky za chodu, • dodržovat zákaz se přibližovat nohama nebo rukama k rotujícímu noži, • při sekání mít nasazený sběrný koš a ochranných kryt ve správné funkční poloze, • sekačku používat na pozemcích se sklonem 20 - 30° (přesný sklon se určí podle návodu k obsluze), při jízdě a práci ve svahu snížit rychlost, zvláštní opatrnost je třeba dbát při otáčení ve svahu, • nejezdit se sekačkou v blízkosti srázů, výkopů, na nezpevněném terénu a jiných místech, kde hrozí nebezpečí převrácení sekačky, • dodržovat předepsaný tlak v pneumatikách (0,8 bar), • na sekačce nepřevážet další osoby, • nenechávat sekačku s motorem v chodu bez dozoru, klíček od zapalování vyjmout a v případě opuštění sekačky i na kratší dobu (nebezpečí zneužití nepovolanou osobou), • u el. sekaček zabránit poškození přírodního el. kabelu rotujícími nástroji sekačky vedením kabelu za sekačkou, • u sekaček se spalovacím motorem nesnímat uzávěr palivové nádrže ani nedoplňovat benzín do nádrže při běžícím motoru sekačky, je-li motor horký a v blízkosti otevřeného ohně, při doplňování paliva nekouřit, dbát na to, aby nedošlo k rozlití paliva, při doplnění benzínu nádržku uzavřít spolehlivě víkem, • během práce se sekačkou dodržovat bezpečnou vzdálenost od překážky, • zvláštní pozornost věnovat couvání se samojízdou sekačkou, • nepracovat na sekačce nebo pod sekačkou, není-li bezpečně zajištěna proti pohybu, • dodržování max. přípustné celkové nepřetržité doby práce se sekačkou za směnu, • pravidelné bezpečnostní klidové přestávky, • udržování řádného technického stavu sekačky (vyvážený nástroj, nepoškozené rukojeti, atd.), • nepoužívat poškozené, deformované a nadměrně opotřebované nože a šrouby pro správné vyvážení apod.
---

24. STROJNÍ ZAŘÍZENÍ DÍLEN

a) stojanové vrtačky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• nepořádek na pracovišti, zakopnutí, pád materiálu, píchnutí ostrou hranou odřezku plechu neodklizeného z podlahy apod.,	1 c	mírné riziko
• zranění očí, popálení očí a obličeje,	1 c	mírné riziko
• pořezání třískami, pořezání rukou o ostří nástrojů (vrtáků), o třisku namotanou popř. ulpěnou na nástroji, o upínací zařízení nebo o upínané obrobky,	1 c	mírné riziko
• pohmoždění rukou popř. nohou způsobené pádem vrtaného předmětu nebo svěráku,	1 c	mírné riziko
• zachycení, navinutí ruky, nežádoucí kontakt ruky s vrtákem; (zachycení volně vlajícího konce pracovního oděvu, řetízky náramky, hodinky, rukavice rotujícím vřetenem, sklíčidlem, nástrojem, vrtákem), zachycení vlasů,	2 c	značné riziko
• vtažení končetiny při přehazování rychlosti,	1 b	přijatelné riziko

• zlomení nástroje, náhlý pád vřetena do dolní polohy s nárazem vrtáku na obrobek,	2 c	značné riziko
• zasažení obsluhy nástrojem při jeho odmrštění,	2 c	značné riziko
• zranění rukou, naražení ruky do frémy vrtačky (při vrtání obrobku ve volné ruce, při přidržování obrobku a nedostatečně upevněném obrobku),	2 c	značné riziko
• zranění rukou při neočekávaném uvedení drženého obrobku do rotace při srážení hran (ostřin).	2 c	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• udržování pořádku, volných průchodů a obslužných prostorů u strojů; materiál a výrobky ukládat přehledně, zajišťovat jejich stabilitu,		
• používání brýlí nebo obličejového štítu; používat rukavic, ale jen při manipulaci s obrobkem, pokud je nástroj v klidu,		
• k odstraňování třísek používat štětců, škrabek, smetáků nebo vyfukovacích vzduchových pistolí,		
• dodržování zákazu odstraňování třísek holou rukou nebo v rukavicích,		
• správná manipulace a držení obrobku,		
• připevnění svěráku ke stolu min. dvěma šrouby,		
• neodstraňování třísek rukou,		
• nebrzdění vřetena se sklíčidlem rukou,		
• nesahání rukou do nebezpečného prostoru za chodu,		
• neponechávání klíčky ve vřetenu,		
• dodržování zákazu používat při obsluze stroje rukavic,		
• vhodné ustrojení bez volně vlajících částí,		
• dodržování ostatních zakázaných manipulací dle Přílohy ČSN 20 0700,		
• použití čepice, šátku má-li obsluha dlouhé vlasy,		
• zakrytování řemenových převodů od el. motoru k vrtacímu vřetenu,		
• přehazování řemenů provádět za klidu stroje,		
• vyvážení zdvihu vřetene, zajištění proti samovolnému posuvu vřetena do dolní polohy,		
• používání ostrého vrtáku, vhodné velikosti a druhu,		
• řádné upnutí nástroje, opírání nástroje o dno sklíčidla,		
• řádný technický stav ozubení sklíčidla i klíčky,		
• neponechávání klíčky ve sklíčidle,		
• zajištění obrobku proti pootočení (nezaručuje-li toto hmotnost obrobku),		
• použití vhodného přípravku pro upevnění obrobku,		
• vybavení vrtačky svěrákem,		
• ke srážení hran (ostřin) používat kuželových záhlubníků.		

b) dílenské zvedáky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád zvednutého vozidla ze zvedáku zranění zaměstnance,	3 b	značné riziko
• pád zaměstnance z výšky ze zvednutého vozidla,	3 c	nepřijatelné riziko
• pád zaměstnance v pracovním prostoru zvedáku.	1 b	přijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• přesné nastavení zvedáku do předepsané polohy, umístování zvedaného vozidla na nosné orgány zvedáku jen v předepsaných bodech a způsobem určeným výrobcem,		
• mechanické podepření zvedáku ve zdvižené poloze, předepisuje-li to výrobce,		
• při obsluze zvedáku sledovat rovnoměrnost zdvihu a správnou polohu vozidla na zvedák,		
• dodržování zákazu zvedání vozidla, zdržují-li se v něm osoby,		

• dodržování zákazu používat poškozený zvedák a poškozených součástí zvedáku a jsou-li překročeny předepsané vůle (jde zejména o vodící lišty, lana, řetězy, ozubená kola, válce západky, spojky, podpěrné prostředky, kotevní šrouby apod.),
• dodržování zákazu používat zvedák jsou-li nefunkční bezpečnostní a ovládací zařízení např. koncové vypínače zdvihu a zařízení k udržení břemene v libovolné výšce; západky, brzdy, pojistný ventil hydraulických zvedáků a pod),
• dodržování zákazu překračování nosnosti zvedáku,
• dodržování zákazu vlézání a vystupování do zdviženého vozidla,
• dodržování zákazu umísťovat předměty, materiál, zařízení apod. na podlaze a v pracovním prostoru zvedáku,
• kladení a vedení elektrických a pneumatických přívodů (kabelů, hadic, potrubí) tak, aby netvořily komunikační překážky,
• udržování podlahy v bezpečném a nekluzkém stavu, včasné čištění, odstraňování úkapů,
• zabránění úniků úkapů provozních kapalin, olejů z hydraul. obvodů, nepřepřívání nádob s kapalinami, používání záchytných nádob apod.

c) stojanové brusky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zranění očí, obličeje zasažením odlétajícími úlomky, drobnými částicemi a prachem vznikajícím při broušení i orovnávaní brousícího kotouče,	1 c	mírné riziko
• zachycení a odhození obrobku, vtažení obrobku vč. ruky mezi brusný kotouč a vnitřní okraj podpěrky resp. krytu v případě zaklínění broušeného předmětu mezi přední okraj podpěry a brousící kotouč, zejména brousí-li se po vodorovnou osou kotouče, při broušení z volné ruky,	1 c	mírné riziko
• poranění prstů (zbroušením) při styku ruky obsluhy s rotujícím brousícím kotoučem během broušení,	1 c	mírné riziko
• zranění obsluhy popř. i dalších osob v okolí brusky zasažením úlomky a částicemi kotouče v případě roztržení brousícího kotouče (týká se i řezacích brusek, rozbrušovaček s tenkými řezacími kotouči k dělení materiálů),	3 b	značné riziko
• zasažení, pohmoždění, udeření obsluhy odmrštěným obrobkem,	2 c	značné riziko
• zachycení volné vlajícího konce prac. oděvu, neupnutých rukávů, vlasů, šálů, apod. volným nekrytým koncem vřetene s upínací maticí,	1 c	mírné riziko
• pohmoždění nohou způsobené pádem broušeného předmětu.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• používání sklopných krytů z netříštivého skla, nebo brýlí příp. obličejového štítu; vybavení brusky opěrnými podpěrkami a při broušení v ruce používat stavitelné opěrky správně nastavené,		
• nepoužívání nadměrně opotřebovaného kotouče, jeho správné upnutí,		
• včasné seřizování mezery mezi podpěrrou a obvodem brousícího kotouče (max. 3 mm),		
• udržování rovné, nevybroušené přední hrany podpěry; správná obsluha a držení obrobku,		
• neporušení pevnosti kotouče např. nadměrným a nestejným přitlakem broušeného předmětu na kotouč, nebrzdit dobíhající kotouč,		
• správný pracovní postup při broušení, nebroušení z boční strany kotouče,		
• nenarážení ostrého obrobku na kotouč,		
• nepřekročit max. dovolenou obvodovou rychlost a počet otáček v závislosti na průměru kotouče dle štítku na stroji,		
• správně konstruovaný, instalovaný a používaný ochranný kryt včetně hradítka; vhodné umístění brusky (jiná pracoviště mimo rovinu rotace kotouče),		

<ul style="list-style-type: none"> • boční kryt konce upínacího vřetena s maticí, zákaz broušení z boční strany kotouče po demontáži krytu, • správné ustrojení obsluhy, • správná manipulace a držení obrobku, používání podpěrky.
--

d) Pily na kovy

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • zhmoždění, udeření popř. jiné zranění obsluhy následkem pádu nespolehlivě podepřeného řezaného materiálu při jeho odřezávání nebo upínání, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zakopnutí o materiál vyčnívající upnutý řezaný materiál zasahující do průchozí uličky, o nahromaděné neodklizené odřezky apod., 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • uklouznutí zaměstnance na podlaze znečištěné rozstříknutou chladicí kapalinou, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • kožní a infekční onemocnění při kontaktu se závadnou řeznou kapalinou (záněty kůže) při stálém a intenzivním styku kapaliny s nechráněnou pokožkou, zejména jde-li o zahnívající emulzi a je-li pokožka poškozena. 	2 b	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • správný pracovní postup, řádné podepření a fixace řezaného materiálu, • pořádek v okolí pily, odklizení odřezků a odpadu, • udržování volných manipulačních i obslužných průchoďů, • zabránění úniku a úkapům řezné, chladicí kapaliny na podlahu, příp. její včasný úklid, vhodné rozvody a sběrače řezné kapaliny, • používání schválených řezných kapalin, pravidelné a včasné výměny řezných kapalin - viz ČSN 22 0131, proplachování chladicího systému stroje, • v max. míře omezit přímý kontakt pokožky s kapalinou, při přípravě kapalin a čištění strojů používat důsledně ochranné rukavice, dodržovat zásady osobní hygieny, používat ochranné masti, • při výběru zaměstnanců respektovat výsledky lékařské prohlídky (nebezpečí přecitlivělosti na látky obsažené v chladicích kapalinách). 		

e) závitorezné stroje

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • zachycení, navinutí ruky, rukávu nebo volně vlající části oděvu na rotující části stroje, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • pořezání třískami, pořezání rukou o ostří obrobku, 	1 c	mírné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • pád trubky, zasažení nohy, přiražení ruky. 	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • ochranné kryty příp. zvláštní opatření při obrábění delších kusů, • používání rukavic, ale jen při manipulaci s obrobkem, pokud je nástroj v klidu, • dostatečný manipulační prostor, správná manipulace a držení obrobku. 		

f) Ruční zakružovačky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
<ul style="list-style-type: none"> • zachycení a vtažení prstů nebo ruky obsluhy do sbíhavého prostoru mezi rovníčnými kladkami nebo zakružovacími válci při manipulaci s materiálem (tabulemi plechu, pásovinou nebo tyčovým materiálem) a při jeho vsouvání mezi válce resp. kladky nebo podpírání, 	2 c	značné riziko
<ul style="list-style-type: none"> • zranění rukou o ostré hrany materiálu při manipulaci s ním, 	1 c	mírné riziko

• zhmožděliny nohou následkem pádu s manipulovaným materiálem.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• omezení používání rukavic, protože riziko vtažení je zvyšováno většinou nutným použitím OOPP - rukavic		
• správné pracovní rukavice při ruční manipulaci s tvářeným materiálem,		
• spolehlivé sevření zakružovaného plechu a zajištění ovládací páky, obsluha jen jedním zaměstnancem,		
• soustředěnost, sledování pracovní operace,		
• instalace pevných ochranných krytů ozub. soukolí,		
• nepoškozený a nezamaštěný ovládací prvek,		
• správné uchopení a držení materiálu.		

g) ruční ohýbačky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zachycení a přimáčknutí prstů obsluhy do svěrného nebezpečného prostoru mezi pohyblivou čelist a spodní ohýbací lištu	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• správný úchop a držení ohýbaného plechu,		
• nepřetěžování ohýbačky (dodržovat max. tloušťku ohýbaného plechu),		
• ohýbání provádět jen jedním zaměstnancem.		

h) ruční pákové nůžky, tabulové nůžky

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• ustříhnutí prstů, přitlačení a přiražení prstů k hornímu noži při stříhání kratších kusů,	1 c	mírné riziko
• řezné rány rukou, ustřížení prstů ve střížném prostoru nůžek (nebezpečná střížná místa pod nožem, nebezpečná tlačná místa pod patkami přidržovači),	1 c	mírné riziko
• přiražení a zhmoždění rukou plechem při ruční manipulaci s plechem na přední straně nůžek v průběhu stříhu nebo jeho přípravě a manipulace, např. nakládání tabule plechu na stůl nůžek, otáčení plechu, jeho ustavování na dorazy nebo na trysku, zasunování do stříhu, přidržování a vybírání materiálu na přední straně nůžek.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• správný způsob stříhání - stříhaný plech přidržovat rukou v dostatečné vzdálenosti od střížené plochy, stříh provádět jen jedním zaměstnancem,		
• správné uchopení a držení materiálu, používání rukavic,		
• zajištění ovládací páky po ukončení stříhání zajišťovacím zařízením mechanizace ručních manipulací, použití určených a účinných pomůcek, správné uchopení plechu,		
• provedení drážek ve stole nůžek pro snížení možnosti poranění rukou při manipulaci se stříhovým materiálem.		

25. PŮSOBENÍ HLUKU

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• nadměrná psychická zátěž,	1 b	přijatelné riziko
• poškození sluchu.	1 b	přijatelné riziko

Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení	
<ul style="list-style-type: none"> • nepřekročit přípustnou hladinu hluku pro práci a nároky na soustředění, • při nákupu nových přístrojů ověřit jejich hlučnost. 	

26. VLIV OSVĚTLENÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• nevhodné osvětlení ovlivňuje kvalitu práce a výkonnost,	1 b	příjatelné riziko
• únava očí,	1 b	příjatelné riziko
• poškození očí.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • zajistit pravidelné čištění oken (min. 3× ročně), • zabránit oslnění přímým světlem (žaluzie), • zajistit pravidelné čištění svítidel. (min. 2× ročně), • zajistit umělé osvětlení vchodů, chodeb, schodiště a kanceláří podle druhu vykonávané práce pro zvýšené nároky na viditelnost zvýšit intenzitu osvětlení místním osvětlením. 		

27. PROVOZOVÁNÍ TLAKOVÝCH NÁDOB – EL. OHŘÍVAČŮ TEPLÉ VODY (BOJLERŮ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• výbuch, roztržení,	1 b	příjatelné riziko
• úraz el. proudem.	1 b	příjatelné rizik
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • musí být ustanoveni odpovědní zaměstnanci za provozování tlakových nádob, • musí být zajištěna obsluha nádob a zajištěno provádění plánovité údržby, revizí a zkoušek, • údržbu tlakových nádob mohou provádět jen řádně poučení a jmenovitě určené pracovníci, • musí být kontrolováno dodržování předpisů, pokynů a technických norem při provozování, údržbě a kontrole tlakových nádob, • elektrická část tlakových nádob musí odpovídat požadavkům předpisů a norem elektro a musí být plněna opatření uvedená u zdroje rizik „Elektrický proud“. 		

28. PRACOVÍŠTĚ, PODLAHY A KOMUNIKACE – POHYB OSOB

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zranění osob po nastalém pádu v prostorách objektů SSÚD,	1 c	mírné riziko
• podvrknutí nohy při chůzi po komunikacích, pracovních schůdcích a schodištích, obslužných a pracovních lávkách, rampách apod.,	2 c	značné riziko
• uklouznutí při chůzi v terénu v důsledku blátivých, zasněžených a namrzlých komunikacích,	2 c	značné riziko
• pád osob do prohlubní, šachet, kanálů a jam,	1 c	mírné riziko
• uklouznutí, zakopnutí, špatné našlápnutí na schodišťový stupeň.	1 c	mírné riziko

Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení
• udržování, čištění a úklid podlah v provozních objektech, pochozích komunikacích, příp. obslužných a pracovních lávek, pracovních schůdků a schodišť,
• včasné odstraňování překážek v prostorech určených pro chůzi osob,
• vhodná a nepoškozená pracovní obuv,
• zajištění dostatečného osvětlení všech prostorů pro chůzi osob v době snížené viditelnosti a za tmy,
• udržování komunikací pro chůzi a pracovišť v zimním období - odklizení sněhu, námrazy a používání protiskluzového posypu,
• zabezpečení nebezpečných prohlubní, otvorů a jam únosnými poklopy zajištěnými proti horizontálnímu posunutí, zábradlím nebo nápadnou překážkou,
• dbát zvýšené opatrnosti při pohybu v prostorách provozovny a pro chůzi na pracoviště používat určených pochozích cest,
• barevné odlišení prvního a posledního stupně schodiště,
• zvýšená opatrnost při chůzi po schodech vyloučení nesprávného našlapování na okraj (hranu) schodišťového stupně, kde jsou zhoršené třecí podmínky.

29.PRÁCE V BOXU NANÁŠENÍ A SUŠENÍ (STŘEDISKO MOSTNÍCH PROVIZORIÍ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• exploze,	3 b	značné riziko
• vznik požáru,	3 b	značné riziko
• škodlivé aerosoly - vdechování výparů ředidel, tvrdidel a barev – může způsobit závratě, nevolnost, bolest hlavy, zvracení záněty sliznic a očí,	1 c	mírné riziko
• ředidla odmašťují a kůži, vysušují ji, čímž se zvyšuje riziko kožních onemocnění a infekcí,	1 c	mírné riziko
• alergická reakce na chemické látky,	2 c	značné riziko
• uklouznutí a pád po znečištěném povrchu,	1 c	mírné riziko
• klopýtnutí o mostní prvek popř. zavážecí vozík,	1 c	mírné riziko
• vsunutí nohy pod pojezdová kola zavážecího vozíku,	1 c	mírné riziko
• přiražení vozíku k protější stěně.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• dodržování protipožárních zásad – vyloučení iniciace zdrojů ohně, odklizení odpadu s ohledem na možnost samovznícení apod.,		
• v boxu se nesmí skladovat náterové hmoty, ředidla, chemikálie a jiné hořlaviny,		
• zajištění výměny vzduchu v boxu,		
• dodržovat místní provozní předpis a návod výrobce,		
• práce v boxu mohou provádět pouze osoby pro tyto práce určené, zaškolené a s odpovídající zdravotní způsobilostí k práci s nebezpečnými chemickými látkami,		
• provádění školení týkající se práce a manipulace s nebezpečnými chemickými látkami (provádí autorizovaná osoba 1 × ročně),		
• respektovat označení a pokyny výrobců na obalech a v bezpečnostních listech nebezpečných chemických látek jako např. „Nedýchat výpary“, „Pozor hořlavá kapalina“ ...,		
• používání OOPP v souladu se Směrnice GR „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ např. speciální maska popř. kukla - ochrana dýchacích cest a očí,		
• zabránění přímému kontaktu pokožky s nebezpečnými látkami tj. používat speciální rukavice a návleky, zástěry odolné proti ředidlům, rozpouštědlům a jiným nebezpečným chemickým látkám,		
• dodržování zásad osobní hygieny, po umytí ochrana pokožky ochranným krémem,		
• v případě alergických reakcí zaměstnance dodržovat zákaz manipulace s nebezpečnou látkou,		

<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné odstraňování nečistot z podlahy, vhodná pracovní obuv, zvýšená opatrnost zaměstnanců, • zajistit předepsané osvětlení v boxu, • věnovat zvýšenou pozornost při ručním zavážení polohovacího vozíku.
--

30. PRÁCE V TRYSKACÍM BOXU (STŘEDISKO MOSTNÍCH PROVIZORIÍ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• poranění očí,	3b	značné riziko
• nadýchání se jemných částic abraziva,	2b	mírné riziko
• průnik abraziva oděvem – kožní onemocnění, infekce a alergické reakce,	2b	mírné riziko
• při tryskání dochází ke zvýšení hladiny hluku,	3b	značné riziko
• uklouznutí a pád po znečištěném povrchu,	2c	značné riziko
• klopýtnutí o mostní prvek popř. zavážecí vozík,	1c	mírné riziko
• vsunutí nohy pod pojezdová kola zavážecího vozíku,	1c	mírné riziko
• přiražení vozíkem k protější stěně.	1c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • důsledné používání OOPP dle Směrnice GŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ – ochranná maska (kukla) s ochrannou pelerínou do pasu s ochranným průzorovým štítkem a s přívodem čistého, přefiltrovaného vzduchu, rukavice a speciální oblek, • používání ochrany sluchu – sluchové chrániče, • zajištění výměny vzduchu v boxu, • dodržovat místní provozní předpis a návod výrobce, • tryskací práce v boxu mohou provozovat pouze zaškolené osoby, • pravidelné odstraňování nečistot z podlahy, vhodná pracovní obuv, zvýšená opatrnost zaměstnanců, • zajistit předepsané osvětlení v boxu, • věnovat zvýšenou pozornost při ručním zavážení polohovacího vozíku. 		

31. PRÁCE V METALIZAČNÍM BOXU (STŘEDISKO MOSTNÍCH PROVIZORIÍ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• exploze,	3 b	značné riziko
• vznik požáru,	3 b	značné riziko
• popálení plamenem nebo kovem,	1 c	mírné riziko
• poranění očí – mechanické i světelným zářením,	2 c	značné riziko
• nadýchání se zplodin z metalizačního procesu,	2 c	značné riziko
• při výtoku plynu z hubice vzniká intenzivní hluk,	3 b	značné riziko
• uklouznutí a pád po znečištěném povrchu,	1 c	mírné riziko
• klopýtnutí o mostní prvek popř. zavážecí vozík,	1 c	mírné riziko
• vsunutí nohy pod pojezdová kola zavážecího vozíku,	2 b	mírné riziko
• přiražení vozíku k protější stěně,	1 c	mírné riziko
• vznik otravy – projevující se horečkou a zvracením.	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování protipožárních zásad – vyloučení iniciace zdrojů ohně, odklizení odpadu s ohledem na možnost samovznícení apod. (v případě vzniku požáru kovového prachu – hasit pískem), • podlahy pracoviště se mohou pouze smetat – nepoužívat vysavače ani tlakový vzduch, • zajištění výměny vzduchu v boxu, 		

• dodržovat místní provozní předpis a návod výrobce,
• práce v metalizačním boxu může vykonávat pouze osoba zaškolená, prakticky přezkoušená se zdravotní způsobilostí pro tuto práci,
• důsledně používat OOPP dle Směrnice GŘ „Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků“ – ochrana očí a dýchacích cest pomocí speciální kukly s přívodem čistého vzduchu,
• pro ochranu sluchu používat sluchové chrániče,
• používat speciální ochranný oblek,
• dodržovat pokyny a informace uvedené v bezpečnostních listech pokovovacích materiálů (např. Zinakor),
• pravidelné odstraňování nečistot z podlahy, vhodná pracovní obuv, zvýšená opatrnost zaměstnanců,
• zajistit předepsané osvětlení v boxu,
• před jídlem po práci v metalizačním boxu je nutné si dokonale umýt ruce,
• věnovat zvýšenou pozornost při ručním zavážení polohovacího vozíku.

32. PRÁCE S MOSTNÍ PROHLÍŽEČKOU (STŘEDISKO MOSTNÍCH PROVIZORIÍ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• náraz vozidla uživatele D a silnic do podvozku mostní prohlížečky,	3 c	nepříjemné riziko
• přejetí zaměstnance při výkonu uvedené pracovní činnosti,	3 c	nepříjemné riziko
• převrácení stroje po ztrátě stability,	3 a	mírné riziko
• uklouznutí a pád zaměstnance ze stroje,	1 c	mírné riziko
• ohrožení uživatelů dálnic a silnic při manipulaci s mostní prohlížečkou,	2 c	značné riziko
• ohrožení obsluhy při manipulaci s mostní prohlížečkou,	2 c	značné riziko
• pád při přecházení z plošiny mechanismu do prostoru lávky,	2 c	značné riziko
• nebezpečí pádu zaměstnance z výšky nebo do hloubky,	2 c	značné riziko
• pád lávky vlivem přetížení,	2 c	značné riziko
• pád předmětů z lávky mostní prohlížečky,	3 b	značné riziko
• úraz el. proudem při provádění prací v ochranném pásmu venkovního vedení VN.	3 b	značné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržování ustanovení směrnice GŘ „Pravidla bezpečnosti práce na D/S za provozu“ tj. zejména: <ul style="list-style-type: none"> - používání výstražné světelné signalizace (viz. Příručka „Označování pracovních míst na dálnicích a rychlostních silnicích mobilními prostředky“ + doplňky), - používání předepsaných výstražných oděvů s vysokou viditelností, - funkční telekomunikační spojení; • zajistit řádný technický stav mostní prohlížečky, • provádění prací dle technologických postupů, • zajištění stroje proti nežádoucímu pohybu a ztrátě stability, • ověřit a zajistit zda práce nekoliduje s provozem pod mostním tělesem (např. provoz drah, automobilové dopravě, lodní dopravě...), • před započetím práce zkontrolovat pracoviště, není-li v dosahu venkovní vedení VN, • v případě provádění prací v ochranném pásmu venkovního vedení zajistit vypnutí popř. dozor nad bezpečností práce tohoto pracoviště, • zajistit funkční telekomunikační spojení s osádkou plošiny, • splnění odborné (provozní směrnice) a zdravotní způsobilosti zaměstnanců – obsluhy, • pravidelné školení zaměstnanců k pracím s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, • kolektivní i osobní zajištění pracoviště s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, 		

• vstupovat na mostní prohlížečku nebo sestupovat z ní je povoleno pouze v klidu a to pouze z plochy podvozku,
• při práci prohlížečky nad komunikací či pracovištěm musí být prostor pod prohlížečkou uzavřen nebo musí být zabezpečen dozorem další odpovědné osoby,
• dodržování zákazu práce při rychlosti větru nad 14 m/sec.v ostatních případech při dohlednosti menší jak 30 m a teplotě prostředí nižší jak – 10 °C,
• odstraňování sněhu a námrazy,
• používání OOPP (přilby, rukavice, řádná obuv...),
• zajistit nepřetěžování lávky (max.. tři osoby).

33. PRÁCE S NASTŘELOVACÍ PISTOLÍ (STŘEDISKO MOSTNÍCH PROVIZORIÍ)

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• poranění vystřeleným hřebem či závitovým hřebem (průstřel),	2 c	značné riziko
• poranění úlomkem základního materiálu,	2 c	značné riziko
• popálení,	2 c	značné riziko
• vznik požáru.	1 b	přijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • dokonalé seznámení s návodem na použití, • nikdy nemířit proti sobě nebo jiným osobám, • nestlačovat přístroj proti své ruce nebo proti žádné jiné části těla (vyřazení zablokování spouště), • nevsazovat hřeby do nevhodných materiálů (viz seznam v návodu na obsluhu), • neponechávat nabitý přístroj bez dozoru, • při práci zajistit dobré osvětlení, • používat OOPP – ochrana očí, sluchu a přilba, • nerozkládat přístroj a neprovádět opravy či seřízení, pokud je přístroj horký, • nepřehřívat přístroj vysokou četností nástřelů, • přístroj nepoužívat ve výbušném nebo snadno hořlavém prostředí. 		

34. SVAŘOVÁNÍ A ŘEZÁNÍ PLAMENEM

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• popálení,	1 c	mírné riziko
• působení škodlivých látek,	1 c	mírné riziko
• požár,	2 a	přijatelné riziko
• výbuch,	2 a	přijatelné riziko
• působení UF a IČ záření,	1 c	mírné riziko
• pád materiálu,	1 c	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • jednotlivé soupravy lahví musí být od sebe vzdálen min. 3 m, • od zdroje tepla musí být vzdáleny min. 1 m, od otevřeného ohně min. 3 m a chráněny před účinky slunečního záření, • zajistit bezpečný přístup k lahvím a láhve zajistit proti pádu, • acetylenové láhve umístit svisle nebo v náklonu 30°, • přístroje a příslušenství udržovat v bezpečném stavu a nesmí přijít do styku s mastnotou, • hadice chránit proti mechanickému poškození, na komunikace je chránit krytem nebo zavěšením, 		

• převážení soupravy pouze s namontovaným ochranným kloboučkem,
• svářeč nebo řezací práce může provádět pouze pracovník zdravotně způsobilý s platným svářečským průkazem pro danou činnost,
• svářeče vybavit odpovídajícími OOPP (ochranný nehořlavý oděv, kožené rukavice s manžetou, kamaše, svářečské brýle nebo kukla, svářečská zástěra),
• používat přidělené OOPP, nepoužívat nevhodné nebo vadné OOPP,
• svářeč a odpovědný vedoucí odpovídají za dodržování bezpečnostních a požárních předpisů,
• v případě zvýšeného nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu pracovat jen na základě písemného povolení, stanovit konkrétní opatření a zajistit vhodné hasicí prostředky,
• dodržovat příkazy a nařízení,
• soustředit se na vykonávanou činnost,
• řídit se bezpečnostními značkami,
• nepřeceňovat vlastní schopnosti.

35. SVAŘOVÁNÍ ELEKTRICKÝM PROUDEM

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• popálení,	1 c	mírné riziko
• působení škodlivých látek,	1 c	mírné riziko
• požár,	2 a	příjatelné riziko
• výbuch,	2 a	příjatelné riziko
• působení UF a IČ záření,	1 c	mírné riziko
• pád materiálu,	1 c	mírné riziko
• působení el. proudu,	2 a	příjatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
• zvolit vhodný svařovací zdroj,		
• před každým použitím kontrolovat neporušenost izolace vodičů a držáků,		
• svorky na zdroji chránit před nahodilým dotykem osob nebo kovových předmětů,		
• při práci svařovací vodič připojit svorkou na svařovaný předmět,		
• držáky elektrod odkládat pouze na izolační podložku a zajistit oproti náhodnému dotyku vodivých předmětů,		
• pracovat s vědomím zvýšeného rizika při svařování v prostorech, kde pracovní napětí na elektrodě je vyšší než bezpečné pro dané prostředí (nádoby, přivaděče spirály) a celé pracoviště tvoří protipól elektrody,		
• před opuštěním pracoviště vypnout zdroj el. proudu,		
• svářeč nebo řezací práce může provádět pouze pracovník zdravotně způsobilý s platným svářečským průkazem pro danou činnost,		
• svářeče vybavit odpovídajícími OOPP (ochranný nehořlavý oděv, kožené rukavice s manžetou, kamaše, svářečské brýle nebo kukla, svářečská zástěra),		
• používat přidělené OOPP, nepoužívat nevhodné nebo vadné OOPP,		
• svářeč a odpovědný vedoucí odpovídají za dodržování bezpečnostních a požárních předpisů,		
• v případě zvýšeného nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu pracovat jen na základě písemného povolení, stanovit konkrétní opatření a zajistit vhodné hasicí prostředky,		
• dodržovat příkazy a nařízení,		
• soustředit se na vykonávanou činnost,		
• řídit se bezpečnostními značkami,		
• nepřeceňovat vlastní schopnosti,		

36. SKLADOVÁNÍ TLAKOVÝCH LAHVÍ

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád lahve,	1 b	přijatelné riziko
• únik hořlavého plynu	2 a	přijatelné riziko
• požár	2 a	přijatelné riziko
• exploze	2 a	přijatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • přenášet lahve o hmotnosti na 50kg nejméně dvěma muži za použití správných pomůcek (držáky, poutka, vozíky, apod.), • chránit lahve před nárazem, pádem, neházet s nimi, • zajišťovat provozní, zásobní i prázdné lahve vhodným způsobem proti pádu (řetízky, třmeny, objímky, stojany, apod.), • ve skladu lahví s hořlavými a hoření podporujícími plyny před vchodem umístit vhodné hasicí přístroje, • skladovat lahve odděleně s dostatečným větráním, • na dveřích skladů vyvěsit tabulku s označením druhu plynu, zákazu kouření a vstupu s otevřeným ohněm a nepovolaným vstup zakázán • ve skladech, kde jsou společně skladovány plné i prázdné lahve, ukládat lahve odděleně a místa označit tabulkami 		

37. TLAKOVÉ LAHVE V POJÍZDNÝCH DÍLNÁCH

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• pád lahve,	2 b	mírné riziko
• požár	2 b	mírné riziko
• exploze	2 b	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • lahve plné i prázdné dopravovat jen s odmontovanými ventily a našroubovanými ochrannými kloboučky, • lahve umístit tak, aby ventily lahví byly orientovány na jedné straně a snadno přístupné • vozidlo dopravující lahve musí být doprovázené osobou, která prokazatelně zná vlastnosti přepravovaných plynů, a která dovede s láhvemi zacházet, • ve vozidle musí být k dispozici těsnění, potřebné nářadí, hasicí přístroj (práškový – přístupný zvenku) a OOPP pro svářeče (ohnivzdorné rukavice pro uzavření horkého ventilu) pro případ nehody a požáru, • při převozu lahví nesmí být utěšňovány větrací otvory, • uvnitř vozidla nesmí být vnitřní teplota větší než 50°C, • lahve zajistit proti nežádoucímu pohybu a proti pádu, zajištění musí umožňovat snadné uvolnění lahví, • přenášet lahve o hmotnosti na 50kg nejméně dvěma muži za použití správných pomůcek (držáky, poutka, vozíky, apod.), • vozidlo označit bezpečnostní tabulkou upozorňující na tlakové lahve. 		

38. PRÁCE V KANCELÁŘÍCH

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• nedostačený pracovní prostor,	1 b	přijatelné riziko
• podcenění ergonomických zásad,	1 c	mírné riziko
• jednostranné zatížení pohybového ústrojí a zádového svalstva,	1 c	mírné riziko
• ostré hrany, rohy, bříty, pády předmětu,	1 c	mírné riziko

• nadměrná přetížení,	1 c	mírné riziko
• zvýšená psychická zátěž,	1 c	mírné riziko
• popálení od rychlovarných konvic, vařičů nebo horkého nápoje,	1 c	mírné riziko
• popálení od vnitřních součástí tiskáren nebo kopírek,	1 c	mírné riziko
• zásah elektrickým proudem při manipulaci s přívodními šňůrami elektrospotřebičů obnaženými následkem mechanického poškození nebo nesprávného používání.	1 c	mírné riziko
• vtáhnutí části oděvu do skartovacího zařízení.	2 b	mírné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat nezastavěný prostor na zaměstnance (15m³) a pracovní plochu min. 8 m² na zaměstnance, • dodržovat min. 2 m² volné podlahové plochy zaměstnance, • kancelářské židle přizpůsobit způsobu práce a zátěže (výškově nastavitelné, se sklopným opěradlem), • dodržovat změnu pracovní plochy (střídání sezení s pohybem), • odstranění ostrahy hran, zaoblení vystupujících rohů, • rozestavění nábytku – minimální průchozí uličky 600 mm, • důsledné zavírání dveří skříní, zasouvání zásuvek stolů, skříněk, • odstranění překážek na zemi (pohyblivé elektrické přívody zakrýt, odstranit), • dbát na zajištění stability skříněk, regálu, židlí, • dodržovat nosnost regálu, nepřetěžovat regály • zajistit předměty před pádem ze skříní a regálu, • soustředit se na vykonávanou činnost, • nepřeceňovat vlastní schopnosti, • poškozené elektrospotřebiče odpojit od přívodu el. proudu, nahlásit poškození přívodních kabelů nebo spotřebičů nadřízenému; nepoužívat poškozené elektrospotřebiče! • při výměně tonerů v tiskárnách nebo kopírkách dbát zvýšené opatrnosti. • dbát zvýšené opatrnosti při použití skartovacího zařízení, nenahýbat se nad stroj s uvolněnou kravatou a dalšími volnými částmi oděvu. 		

39. PRÁCE SE ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

Riziko, ohrožení	Hodnocení míry rizika	
• zvýšená psychická zátěž,	1 c	mírné riziko
• jednostranná dynamická práce (zátěž pohybové soustavy),	1 b	přijatelné riziko
• zraková zátěž,	1 c	mírné riziko
• působení elektromagnetického pole.	1 a	zanedbatelné riziko
Bezpečnostní opatření k odstranění rizika nebo k minimalizaci jeho působení		
<ul style="list-style-type: none"> • rozmístění monitorů tak, aby zadní strana nesměřovala na zaměstnance; totéž platí o bočních stranách; do vzdálenosti cca 0,5 m působí elektromagnetické pole, • sedadlo umístit tak vysoko, aby při vzpřímeném sedu s rukama volně položenými na klávesnici svíraly paže v loktech pravý úhel, • umístit monitor tak, aby horní okraj obrazovky byl ve výši očí nebo níže, • vzdálenost od obrazovky má být minimálně 0,6 m, • poloha obrazovky vůči oknu má být taková, aby denní světlo šlo z boku, • v zorném poli zaměstnance nemá být žádný světelný zdroj (tvoří se odlesky na předmětech, které se zobrazují na obrazovce), • při práci dělat nejméně po dvou hodinách přestávky s možností pohybu, procvičení (zejména krční a bederní páteře, prstů rukou, zápěstí), • zařazovat časté a krátké přestávky (monotónní a jednotvárná práce), příp. změnu pracovní činnosti, 		

- před započítím práce zkontrolovat funkčnost, technický stav pohyblivých přívodů; zjištěné závady ihned nahlásit, poškozený přístroj nepoužívat,
- soustředit se na vykonávanou činnost,
- dodržovat příkazy a nařízení.

III. Revize a změny

Datum	Výsledek	Revize – Změna	Provedl
1. 4. 2016	Úprava textu	Promítnutí novelizace zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích – převod RS na D	Mgr. Pavel Vyroubal
	Doplnění rizik	Doplněna rizika a opatření v bodech: 1b; 2; 4; 5; 38 (zvýrazněno modře)	Mgr. Pavel Vyroubal